

Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ
szervezetfejlesztése

Készítette: dr. Temesi Erika

2019. szeptember 20.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
Előzmények.....	3
Történeti áttekintés	
1.1 A családsegítés kialakulása Magyarországon 1985-ben és fejlődése az 1990-es évek közepéig	3
1.2 A gyermekvédelem kialakulása Magyarországon	7
2. A gyermekjóléti szolgáltatás fogalma	10
3.1 A családsegítés törvényi szabályozása	10
3.2 A gyermekvédelem törvényi szabályozása.....	17
3.3 Jelenlegi szabályozás	22
Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ.....	25
4.1 A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ létrejötte	25
4.2 A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ általános jellemzői	26
4.3 A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai a járáshoz tartozó 38 település vonatkozásában a jogszabályi rendelkezések alapján:	27
4.4. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai a 9 település vonatkozásában	29
4.5 A Család- és Gyermekjóléti Központ ténylegesen ellátott feladatai a 2018. évi beszámoló tükrében	31
4.6 A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ működéséhez szükséges tárgyi feltételek	35
4.7 A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ személyi állománya.....	37
4.8 A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ dolgozóinak szakmai továbbképzése.....	45
4.9 A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ finanszírozása.....	48
Összegzés	50
1. szá mú melléklet..... Alapító Okirat	
2. szá mú melléklet..... Szervezeti és Működési Szabályzat	
3. szá mú melléklet..... 2018. évi elemi költségvetés	

Bevezetés

Előzmények

Sellye Város Önkormányzat kedvezményezett pályázatot nyújtott be az EFOP-1.5.3-16 azonosítószámú, „Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben – kedvezményezett térségek tárgyú pályázati felhívásra, mely pályázatot az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2018. január 8. napján kelt döntés szerint támogatásban részesített.

A Humán szolgáltatások fejlesztése az Ormánság szívében című, EFOP-1.5.3-16-2017-00029 azonosítószámú pályázat keretében az egyik vállalt tevékenység, hogy a projekt keretében 5 intézményt érintően történjen meg a szervezetfejlesztés.

Jelen tanulmány célja és tárgya a Sellye Család- és Gyermejjóléti Központ szervezetfejlesztési intézkedési tervének elkészítése.

1. Történeti áttekintés

1.1 A családsegítés kialakulása Magyarországon 1985-ben és fejlődése az 1990-es évek közepéig¹

Magyarországon az 1970-es évek végén kezdődött egy jelentős kutatási program, amely a „Társadalmi Beilleszkedési Zavarok Magyarországon” címen vált ismertté. A kutatási program a társadalmi deviancia kialakulásának okait, elterjedtségét, megjelenési formáit vizsgálta. A szakemberek javaslatokat fogalmaztak meg a társadalmi beilleszkedési zavarok korlátozását célzó tennivalókra, és a szükséges cselekvési irányokra. A javaslat egy új intézményként a családgondozó állomások hálózatának kialakítását célozta meg. Eredetileg a családgondozó állomásoknak kettős feladatot szántak:

- területi ellátásként családgondozási, szociálpolitikai, mentális ellátások biztosítása;
- az illetékességi területükön önállóan működő állami és társadalmi hálózatok koordinálása, szakmai felügyelete.

¹ Forrás: www.supportalapitvany.hu/csaladsegito-szolgalat/

A szakemberek egy családcentrikus, alapellátás jellegű humánszolgáltatásokat biztosító családgondozói és mentális egészségügyi intézményhálózat kiépítésére tettek javaslatot. Úgy vélték, hogy ez a hálózat országos méretekben képes lesz ellátni a különböző deviáns viselkedésformák megelőzésének feladatát.

A szakemberek a fentiekén túl tartalmi fejlesztést is javasoltak. Ezek a következőkre irányultak:

- az egyént környezetével egységben kezeli, vagyis nemcsak a gyermeket és az arra rászoruló szüleit, hanem a veszélyeztető vagy veszélyeztetett családját is gondozza;
- a gondozás nem egyszeri beavatkozás a család életébe, hanem folyamatos és egységes egészségügyi, pszichológiai és szociális támogatás, amelyet erre a feladatra kiképzett szakemberek végeznek;
- az állomás saját feladatkörében ellátja és integrálja mindazt a gondozói tevékenységet, amelyet eddig más hálózatok láttak el, vagy amelyeknek nem volt gazdájuk;
- a gondozó szervezet mindenki számára hozzáférhető, azonnali vagy folyamatos segítségnyújtásra is alkalmas. Tevékenysége központjában a család áll, de figyelme kiterjed a családi keretek között el nem érhető emberekre is;
- létrejön az adott területen működő egyéb érintett szervek és vállalkozások tevékenységét integráló, szakmailag ellenőrző és az összes szükséges információt együtt kezelő helyi központ;

A szakemberek felhívták a figyelmet arra is, hogy a családgondozás „terep” munka, amely önmagában nem képzelhető el, hanem a „terep” munka mellé szükség van intézeti tevékenység (pl. tanácsadás, terápia, stb.) ellátására is. Hangsúlyozták azt is, hogy a családgondozó ugyan speciálisan felkészült szakember, azonban munkája végzése során akarva akaratlanul szembekerül olyan problémákkal, amivel kapcsolatban nem rendelkezik megfelelő kompetenciával.

A szakemberek azt javasolták, hogy a kísérleti intézményeket különböző, a beilleszkedési zavaroktól leginkább érintett településeken kell kialakítani. A javaslatnak megfelelően

1985-ben az alábbi településeken jöttek létre az első családsegítő intézmények „Családsegítő Központ” elnevezéssel:

1. Budapest VI.
2. Budapest X.
3. Csengőd
4. Csépa
5. Ibrány
6. Jászberény
7. Jánoshida
8. Kiskunfélegyháza
9. Lajosmizse
10. Nyíregyháza
11. Nyírbátor
12. Szatmárcseke

A létrejött intézmények munkatársai különböző területekről érkeztek, döntő többségük felsőfokú diplomával rendelkezett. A szaktárca rövid felkészítést szervezett részükre, ami után elkezdték működésüket. Az intézményeket fenntartó tanácsok célzott anyagi támogatásban részesültek. A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság (KNEB) 1987-ben azzal a céllal vizsgálta meg a családsegítő központokat, hogy a kísérleti szakasz lezáruljon, és rendezni lehessen azokat a nyitott kérdéseket, amelyek gátolják a tartalmi továbblépést.

A KNEB vizsgálat a kísérletet eredményesnek tekintette, és javasolta a családsegítő központok országos hálózattá szervezését, és tevékenységük olyan kormányzati szintű szabályozását, amely egyértelmű eligazítást nyújt létesítésükhöz. A KNEB jelentést követően növekedni indult a családsegítő intézmények száma, 1990-ben már 83 működött az országban, többségében „Családsegítő Szolgálat” elnevezéssel.

Ugyanakkor az intézmények jogi szabályozásának kérdésében semmi nem történt, újszerűségével, szellemiségével „idegen testként” volt jelen a tanácsok intézményrendszerében.

Egy-két próbálkozás kivételével ekkor még nem működött formálisan szervezett továbbképzési rendszer sem, nem volt hatékony módszertani központ.

A végleges jogi szabályozással 1993-ig, a szociális törvény megjelenéséig, illetve 1994-ig, a működést szabályozó miniszteri rendeletig kellett várni.

Végül egy olyan keret jellegű jogszabály született, amely megfelelő mozgásteret biztosított az intézmények tevékenységéhez.

Ez a szabályozás még nem tartalmazott a nyilvántartási rendszerre vonatkozó szabályokat, ezért az intézmények eltérő nyilvántartásokat vezettek, ami megnehezítette a kutatásokat, és a statisztikai adatgyűjtést. Ajánlások nyomán a családsegítők egymáshoz közelítették adminisztrációjukat, ami végül a szakmai rendeletben is helyet kapott. A törvény haladékat adott az önkormányzatoknak az intézmény kiépítésére vonatkozóan, amelyet tovább halasztottak 1999-ig.

A Minisztériumnál elérték, hogy az intézményhálózat fejlesztésére évente pályázatok kerüljenek kiírásra. Volt olyan év, amikor 12 millió forint állt rendelkezésre meghívásos pályázat formájában, de alig találtak pályázókat. A rendelkezésre bocsátott keretből pályázati úton milliós nagyságrendben tudták támogatni az intézmények számítógéppel való ellátását. 1996-tól a szakemberek bekapcsolódtak a gyermekvédelmi törvény előkészítésébe. Fontosnak tartották, hogy kialakuljon az alapellátásban egy szociális munka eszközeit alkalmazó új intézményhálózat, amely átveszi a családsegítőktől a veszélyeztetett gyermekes családok gondozását.

Ebben az időben már oly mértékben növekedett az elszegényedés, a veszélyeztetett gyermekek száma, hogy a problémák kezelése meghaladta az amúgy még csekély számban működő családsegítők kapacitását. A gyermekjóléti szolgálat feladatkörét tekintve hamar sikerült konszenzust kialakítani, nem így a szervezeti hovatartozását illetően. Szakmailag legjobb megoldásnak a már működő családsegítés keretei között önálló szakmai

egységként való funkcionálását tekintették, de szabad utat kapott az önálló intézményi forma is. Már akkor látszott, hogy a törvény szakmailag legkritikusabb pontját az önálló családgondozó alkalmazása fogja jelenteni. A két intézmény kialakítását tekintve végül az a helyzet állt elő, hogy a gyermekjóléti szolgálatok kiépítési kötelezettsége időben a családsegítés elé került. Az első gyermekjóléti szolgálatok a családsegítés rendszeréből épültek ki, az intézmények döntő többsége a családsegítéssel alkot szervezeti egységet.

1.2 A gyermekvédelem kialakulása Magyarországon²

Az 1901. évi VIII. és XXI. törvénycikkeket Széll Kálmán nevéhez kapcsoljuk, „melyek az állami gyermekvédelem alapjai rakták le, és amelyek szerint a magyar állam elismerte minden anyagi értelemben véve elhagyatottnak nyilvánított gyerek jogát az állami oltalomra.” Ezen szabályozást az 1906-ban elfogadott rendelettel terjesztették ki azon 15 évnél fiatalabb gyermekekre is, akik „eddigi környezetükben erkölcsi romlásnak voltak kitéve, avagy züllésnek indultak.”

A századforduló éveiben a szegénység, a kedvezőtlen egészségügyi helyzet és a járványok miatt nagyon magas volt a gyermekhalandóság, ami elsősorban a 7 évnél fiatalabb gyermekeket érintette. Azt korán felismerték a jogalkotók, hogy a gyermekvédelem fejlődésénél ezt a tényezőt is figyelembe kell venni. Mivel ezek az okok a szegényebb réteg jellemzői voltak, így a korabeli gyermekvédelem túlnyomó részben a szegény gyermekekre vonatkozott. A Tanácsköztársaság rövid időszaka számos intézkedést hozott. A Tanácskormány rendeletben mondta ki, hogy a gyermekek védelme állami ügy. Jelentős törekvések voltak a meglévő problémák felszámolására, illetve a későbbiek megelőzésére. A prevenció legfontosabb területének pedig az oktatást és az iskolákat, óvodákat tartották. Azért, hogy ez a „harc” intézményi keretek között folyjon, számos menhelyet hoztak létre, amelyek a gyermekvédelmi igazgatás központi egységeivé váltak. Ellátták a gyermekek ápolását, orvosi felügyeletét és iskoláztatását is. Felismerték azonban azt is, hogy ez a tevékenység nem pótolhatja a gyermek családi szocializációját, ezért fontos elvként fogalmazták meg „a gyermekek kifogástalan családoknál való elhelyezését”. Ennek értelmében az állam támogatására szoruló gyermekek elhelyezhetőek voltak vér szerinti családjaiknál, rokonaiknál, illetve olyan családoknál is, akik nevelőszülői feladatokat vállaltak.

² Forrás: Mészáros – Tóth Nóra: A gyermekvédelem kialakulása és hatályos szabályozása Magyarországon (szakdolgozat) Miskolc, 2014

A második világháború után Magyarország elsődleges feladata az újjáépítés volt. Ennek ellenére a kor első olyan intézkedése, amely a segítségre szorulókat megsegítését célozta, már 1945-ben megszületett. A 6300/1945. sz. M. E. rendelet előírta a községi szociálpolitikai bizottságok létrehozását, a megyeszékhelyeken pedig törvényhatósági bizottságok szervezését. Ennek az évtizednek az eredménye az is, hogy a korábbi menhely kifejezés helyett már az „állami gyermekvédő intézet” fogalma került bevezetésre. Ezekre az intézetekre pedig akkor még talán a korábbiaknál is nagyobb szükség volt. Ekkor alakult át a Fővárosi Pedagógiai Szanatórium, az Állami Gyermeklélektani Intézet, és az 1945 – 1948 közötti időszakban számos vidéki városban - többek között Egerben, Miskolcon, Szegeden, Debrecenben - jöttek létre ilyen intézmények azzal a céllal, hogy a mentálhigiénés gondozás intézményhálózata az egész országban kiépülhessen.

Az 1970-es évektől a gyermekvédelem területén azonban már az államosítás lett meghatározó. A kormány tanácsadó, ellenőrző, koordináló szerveként létrehozták az Országos Ifjúságpolitikai és Oktatási Tanácsot (OIOT), amely tulajdonképpen az Országos Gyermek – és Ifjúságvédelmi Tanács (OGYIT) jogutódjának volt tekinthető. 1973-tól pedig egymás után alakultak a különböző intézmények, amelyeket ebben az évtizedben számos funkcióval és feladattal bővítettek. Ekkor lettek mindenki számára elérhetőek a pályaválasztási és nevelési tanácsadók, családsegítő központok, lelkesegély-szolgálatok is, de a változás a bentlakásos intézeti rendszert sem hagyta érintetlenül.

1987-től a gyermekvédelem a Szociális –és Egészségügyi Minisztérium irányítása alá került, azonban a fennálló problémákra nem nyújtott hatékony megoldást. Herczog Mária szavaival élve: „Az a tény, hogy a minisztérium felügyeleti szerepe megszűnt – ez önmagában se nem jó, se nem rossz – olyan vákuumot hozott létre, amiben sem az államigazgatás csúcsán dolgozók, sem a tulajdonos megyei, esetenként települési önkormányzatok, illetve törvényességi felügyeletet ellátó KMB, illetve közigazgatási hivatalok nem találták a helyüket. A jogszabályi rendezetlenség, a szakmai tisztázatlanságok, szokásjogok tovább zülalták az amúgy is kritikus helyzetben lévő gyermekvédelmi rendszert, és soha nem látott szakmai eróziót okoztak, miközben a rendszer beledermedt a bizonytalanságba.”

A XX. század a gyermekjogok történetének legfontosabb korszaka volt. Ebben az évszázadban ismerték el a gyerekeket születésüktől fogva megillető jogokat, és elkezdődött ezen jogok érvényesítéséhez szükséges intézményrendszer kialakítása. A Népszövetség 1924-ben fogadta el a Genfi Nyilatkozatot, mely a gyermekek jólétét biztosító alapvető jogokat tartalmazta. A dokumentum azonban a Népszövetség 1946-os feloszlásával elvesztette jogi

alapját. Az ENSZ Közgyűlése 1959-ben Nyilatkozatot fogadott el a Gyermekek Jogairól, mely olyan jogokat is elismert, mint a névhez, az állampolgársághoz vagy az ingyenes alapfokú oktatáshoz való jog. 10 évi előkészítés után, 1989. november 20-án született meg a Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény. Ebben a dokumentumban foglalták össze azoknak a jogoknak azt a minimumát, amelyeket minden államnak biztosítania kell az ott élő gyermekek számára. A New Yorkban elfogadott dokumentumot Magyarországon az 1991. évi LXIV. törvény hirdette ki. A jogszabály 2. cikke kimondja, hogy „a részes államok megteszik a megfelelő intézkedéseket arra, hogy a gyermeket hatékonyan megvédjék minden, bármely formában jelentkező megkülönböztetéstől és megtorlástól, amely szülei, törvényes képviselői vagy családtagjai jogi helyzete, tevékenysége, véleménynyilvánítása vagy meggyőződése miatt érhetné őt”, és kötelezi arra a ratifikáló államokat, hogy ehhez meghozzanak minden szükséges törvényhozási, közigazgatási és egyéb intézkedést, illetve törvénytörő magatartás fennállása esetén gondoskodjanak annak mielőbbi megszüntetéséről.

Hazánkban a gyermekvédelem törvényi szabályozásának döntő lépései az 1990-es években datálódhatnak. Ebben az évtizedben született meg hosszú előkészítő munka után a gyermekvédelmi törvény, 1997-ben, azzal a céllal, hogy meghatározza azokat az alapvető szabályokat, amelyben az állam, a helyi önkormányzatok, illetve egyéb szervezetek együttműködve, ellátásokkal és intézkedésekkel, segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez.

Az 1997-ben elfogadott Gyvt. új korszakot hozott a hazai gyermekvédelemben. A jogszabály megszületését nemzetközi kötelezettségeink és hazai problémák fennállásai is indokolták. Szükség volt egy egységes, új szemléletű megközelítésre, alapvető szemléletváltásra. A törvény azt a célt, hogy megvalósulhasson a minden gyermekre kiterjedő jogbiztonság, jogvédelem, fokozatosan valósítja meg. Ezt az állítást igazolja, hogy a norma elfogadása óta többször módosították, de ezek az alapvető célkitűzéseket, alapelveket nem érintették. Az 1997. november 1-jei hatályba lépését követő első módosítására 2002-ben került sor, amikor pontosabban rögzítették a helyi és települési önkormányzatok kötelező feladatait, a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások rendszerét, és megcélzották a családjukból kiemelt gyermekek különleges ellátását biztosító intézmények rendszerének kiépítését.⁵⁵ Az egy évvel későbbi módosítás létrehozta a gyermekjogi képviselő jogintézményét, és hangsúlyos lett a bántalmazott gyermekek védelme is. Magyarország 2004-es Európai Unió csatlakozása újabb fordulópontot hozott. A jogrendszerünk számos területére kiterjedt ezután a jogharmonizációs kötelezettség, ami érintette a gyermekvédelmi törvényt is, amely ezután a

Közösségen belüli szabad mozgásról szóló 1612/68/EGK rendeletben meghatározott alanyi körre is kiterjedt. A hátrányos helyzetűek óvodáztatási támogatását a Gyvt. 2008. évi módosítása vezette be. Természetesen a hazai szabályozást számos kormányrendelet és miniszteri rendelet teszi teljessé.

2. A gyermekjóléti szolgáltatás fogalma³

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Ennek érdekében szervezési, gondozási és szolgáltatási feladatokat lát el együttműködve a települési önkormányzat illetékességi területén a családsegítő szolgálat, védőnői szolgálat, valamint az egészségügyi (például házi gyermekorvos) és az oktatási-nevelési intézmények (óvoda, iskola) önálló egységei is, amelyeket a jogszabály egységesen gyermekjóléti szolgálatnak nevez. A tevékenységei között megemlíthetjük, hogy folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét, meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést, elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, ezen kívül felkérésre környezettanulmányt készít és kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését, valamint biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket. A fentiek alapján elmondható, hogy ez a tevékenység a családsegítő központok tevékenységéhez, feladataihoz szorosan kapcsolódik, illetve minden gyermekre egységesen irányul azzal a kitételrel, hogy kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, illetve a valamilyen szempontból veszélynek kitett gyermekekre.

3.1 A családsegítés törvényi szabályozása

Amint az a fentiekből is látszik, a családsegítés és a gyermekvédelem egymás mellett létező két különböző „jogintézmény” volt. A jogalkotó elsőként a családsegítés intézményét deklarálta törvényi szinten. A családsegítés egy olyan családcentrikus, rendszerszemléletű

³ Forrás: Mészáros – Tóth Nóra: A gyermekvédelem kialakulása és hatályos szabályozása Magyarországon (szakdolgozat) Miskolc, 2014

személyes gondoskodási forma, amelynek biztosítása a települési önkormányzatoknak a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. III. törvényben (röviden: szociális törvényben) rögzített alapfeladata. A szociális törvény 1993. február 26. napján lépett hatályba, és hozta létre jogszabályi szinten is a családsegítés intézményét.

Az 1993. évi III. tv. 64. § szakasza értelmében: „A családsegítés az életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő családok, illetve személyek szociális és mentálhigiénés ellátása.”⁴

A szociális törvényhez fűzött indoklás szerint: „A valamennyi települési önkormányzat kötelező feladatának minősülő alapellátások közül az étkeztetés és a házi segítségnyújtás igénybevételének lehetőségét valamennyi településen biztosítani kell. A gyermekek napközbeni ellátása, illetve a családsegítés szintén szociális alapfeladat, megszervezésükkel összefüggésben azonban a javaslat az előzőekben említett szigorú előírást nem tartalmaz.

A házi segítségnyújtás keretében azokról a személyekről - illetve gyermekekről - kell gondoskodni, akik otthonukban élnek, és önmaguk - illetve gyermekeik - ellátásról saját erőből erre nem képesek. A családsegítés a családok (egyének) szociális és mentálhigiénés ellátása.”⁵

Látható, hogy a törvényhez fűzött miniszteri indoklás is nagyon szűkszavúan rendelkezett a családsegítésről. Mindösszesen annyit fűzött hozzá a jogszabályhelyhez, hogy „a családsegítés a családok (egyének) szociális és mentálhigiénés ellátása”.

Az 1993. évi III. törvény 65. § (1) és (2) bekezdése határozta meg a családsegítő szolgálat feladatait. Az intézmény létrehozásakor a családsegítő szolgálat feladatai a következők voltak:

„65. § (1) A családsegítés feladatait a családsegítő szolgálat működésével vagy külön jogszabályban megállapított képesítési előírásoknak megfelelő családsegítő foglalkoztatásával kell megoldani (a továbbiakban: családsegítő szolgálat).

(2) A családsegítő szolgálat tevékenysége körében

a) közreműködik az igénylő

- családi gondjainak rendezésében,

- életvitelét hátrányosan befolyásoló okok feltárásában, illetve megszüntetésében,

- mentális problémáinak megoldásában;

b) az igénylő kérelmére, problémáinak rendezése érdekében életvezetési és egyéb tanácsokat ad, segítséget nyújt;

⁴ Forrás: www.uj.jogtar.hu, 1993. évi III. törvény

⁵ Forrás: www.uj.jogtar.hu, 1993. évi III. törvény indoklása

c) folyamatosan figyelemmel kíséri a működési területén élő lakosság szociális helyzetét;

d) kezdeményezi a települési önkormányzatnál

- az önkormányzat kötelező feladatának nem minősülő ellátás helyben történő megszervezését,

- új szociális ellátások bevezetését,

- egyes szociálisan rászorult csoportok, személyek e törvényben meghatározott vagy más speciális ellátását.

(3) A (2) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott ellátás térítésmentes. ”

1999-ben került a családsegítés vonatkozásában a szociális törvény átfogó módosítására. A módosító törvényhez fűzött miniszteri indoklás szerint: „A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) több részletre kiterjedő, átfogó módosítását a hatékonyabb szociális ellátórendszer megteremtése teszi szükségessé, amit az Szt. hatálybalépése óta a szociálpolitika területét érintő folyamatok indikálnak.

Szakmai igény teszi szükségessé a szociális, valamint gyermekvédelmi feladatokat ellátó szakemberek továbbképzéséhez kapcsolódó regisztráció bevezetését, amely az e területen dolgozó szakemberek felkészültségének folyamatos figyelemmel kísérését célozza.

A törvény az előzőekben jelzett igényeknek és követelményeknek úgy kíván eleget tenni, hogy

a) megváltoztatja a beutalási rend szabályait,

b) a gondozás szakszerűbbé tétele érdekében meghatározza az ellátások szakmai tartalmát,

c) a gyakorlatban már működő intézménytípusok Szt.-ben emelésével megteremti a differenciáltabb gondozás feltételeit,

d) meghatározza a fenntartó feladatait,

e) módosítja az egyes pénzbeli ellátások szabályait,

f) előírja a szociális és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek kötelező továbbképzését és ennek érdekében elrendeli nyilvántartásba vételüket.

Az elmúlt években a családsegítő szolgálat feladatköre bővült, így indokolttá vált feladatainak újraszabályozása. A törvény - a családok eltérő és halmozott szociális problémáinak kezeléséhez igazodva - elkülöníti a megelőző tevékenység és a krízishelyzet megszüntetése érdekében végzendő feladatokat, részletezi a tanácsadás, valamint a tájékoztató és segítségnyújtó munka tartalmát. Emellett meghatározza, hogy a szolgáltatást igénybe vevőket

gondozási terv alapján kell ellátni, amely a segítségnyújtás dokumentációjaként is funkcionál.”⁶

Az 1999. október 1. napján hatályba lépett módosítás értelmében a családsegítést az 1993. évi III. törvény az alábbiak szerint határozta meg:

*64. § * A családsegítő szolgáltatás célja a települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.*

*65. § * (1) A települési önkormányzat a családsegítő szolgáltatás (2)-(4) bekezdésben megjelölt feladatait családsegítő szolgálat működtetésével, vagy más személyes gondoskodást nyújtó intézmény keretében annak önálló szakmai egységként, illetve a külön jogszabályban meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személy foglalkoztatásával látja el (a továbbiakban együtt: családsegítő szolgálat).*

(2) A családsegítő szolgálat a megelőző tevékenységek körében

a) figyelemmel kíséri a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, feltárja a nagyszámban előforduló, az egyén és család életében jelentkező probléma okait és jelzi azokat az illetékes hatóság vagy szolgáltatást nyújtó szerv felé;

b) veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelző rendszert működtet, ennek keretében elősegíti különösen az egészségügyi szolgáltatók, oktatási intézmények, a gyermekjóléti szolgálat, a gondozási központ, valamint a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek részvételét a megelőzésben.

(3) A családsegítő szolgálat az egyének és a családok életvezetési képességének megőrzése, valamint az egyén és a család életében jelentkező probléma megszüntetése érdekében

a) tájékoztatást ad a szociális, a családtámogatási és a társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátáshoz való hozzájutás módjáról;

b) szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújt;

c) segítséget nyújt az egyénnek a szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ügyek vitelében;

d) meghallgatja az egyén, család panaszát és lehetőség szerint intézkedik annak orvoslása érdekében;

e) családgondozással elősegíti a családban jelentkező krízis, működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását;

f) ellátja a 37/C. §-ban megjelölt együttműködési kötelezettségből fakadó feladatokat.

(4) A családsegítő szolgálat egyéb feladatai:

a) elősegíti és ösztönzi a humán jellegű civil kezdeményezéseket;

b) kezdeményezi a települési önkormányzatnál

⁶ Forrás: uj.jogtar.hu, 1999. évi LXXIII. törvény indoklása

ba) az önkormányzat kötelező feladatának nem minősülő ellátás, szolgáltatás helyben történő megszervezését,

bb) új szociális ellátások bevezetését,

bc) egyes szociálisan rászorult csoportok, személyek e törvényben meghatározott vagy más speciális ellátását.

(5) A családsegítő szolgálat a (3) bekezdés d)-e) pontjaiban meghatározott tevékenységét az egyénre, családra vonatkozóan elkészített gondozási terv alapján, személyes kapcsolat keretében végzi.

(6) A családsegítő szolgálat az egyén és család számára nyújtott szolgáltatása térítésmentes.

(7) A családsegítő szolgálat együttműködik a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott intézményekkel, személyekkel, összehangolja tevékenységüket a jelzett probléma megoldása érdekében.

(8) Családsegítő szolgálatot egyházi fenntartó is működtethet.

Látható, hogy az 1999-es módosítás sokkal bővebben határozta meg a családsegítés, mint önkormányzati feladat elemeit.

A családsegítés jogi szabályozását illető következő, lényeges módosításra 2005-ben került sor. Az akkori kormány 100 napos programja keretében a szociális törvény átfogó módosítására is sor került. A 2005. évi CLXX. törvény indoklása szerint:

„A törvény a családsegítés törvényi szabályait olyan irányban módosítja, amely alkalmas e szolgáltatási forma hatékonyságának növelésére. A módosítást az teszi szükségessé, hogy a családsegítés a szakterületről érkező jelzések szerint tevékenységét sok esetben a székhelyén történő tanácsadásra korlátozza, nem fektet kellő hangsúlyt az ellátási terület feltérképezésére, a segítséget igénylő személyek, illetve családok felkeresésére. A módosítás a családsegítő szolgáltatás által működtetett jelzőrendszer szabályainak konkretizálásával, valamint a személyes felkeresési kötelezettség hangsúlyossá tételével a szolgáltatás aktivitásának irányába hat.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény köteles feltérképezni az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról. Ezt követően természetesen továbbra is a segítségre szoruló személy, illetve család döntésén múlik az, hogy

a szolgáltatást igénybe kívánja-e venni. A lehetőség azonban sokkal szélesebb körben válik elérhetővé, mivel jelenleg általános probléma, hogy az érintetteknek nincs tudomásuk, vagy téves elképzelésük van a családsegítés feladatairól, szolgáltatásairól.”⁷

Az 1993. évi III. törvénynek a családsegítésre vonatkozó rendelkezése az alábbiak szerint módosult:

„64. § (1) A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

(2) A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

(3) A (2) bekezdés szerint kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés (4) bekezdésben megjelölt céljáról, tartalmáról.

(4) A családsegítés keretében biztosítani kell

a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,

b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,

c) a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,

d) közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,

e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,

f) a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

(5) A családsegítés keretében végzett tevékenységnek - a szolgáltatást igénybe vevő érdekében, mások személyiségi jogainak sérelme nélkül - a szükséges mértékig ki kell terjednie az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira. Kiskorú személyre a családsegítés akkor terjedhet ki, ha

a) a kiskorú családtagjának ellátása a családsegítés keretében indult, és

b) a kiskorú érdekei - a gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele nélkül - e szolgáltatás keretében is megfelelően biztosíthatók.”⁸

⁷ Forrás: uj.jogtar.hu, 2005. évi CLXX. törvény indoklása

⁸ Forrás: uj.jogtar.hu

A következő lényeges jogszabályi változásra 2015-ben került sor. A 2015. évi CXXXIII. törvény végrehajtotta a családsegítő szolgálatok és gyermekjóléti szolgálatok integrációját. A változás 2016. január 1. napjával lépett hatályba.

A változás lényege az volt, hogy a családsegítő szolgálatok és a gyermekjóléti szolgálatok integrációjával létrejövő család- és gyermekjóléti szolgálatok általános segítő feladatokat látnak el mind a családsegítés, mind a gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében. A családsegítés feladatai pontosításra kerülnek, mivel egyes feladatok a járasszékhely településeken létrejövő család- és gyermekjóléti központokhoz kerülnek.

A család- és gyermekjóléti központoknál új feladatként jelenik meg a szociális diagnózis készítése, melynek elvégzéséhez bevonhatják a nem járasszékhelyen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat is. A férőhelykiváltás eredményeként létrejövő támogatott lakhatás szolgáltatással összefüggő esetmenedzseri feladatok ellátása szintén új feladata lesz központoknak, de csak 2017. január 1-jétől.

A másik lényegi változás, hogy a rendelkezés átalakítja a feladatellátási kötelezettséget az Szt.-ben. Addig csak 2000 fő lakosságszám felett volt kötelező családsegítés szolgáltatást működtetnie a településeknek. Az új struktúrában azoknak a településeknek kell családsegítés szolgáltatást nyújtaniuk, amelyek polgármesteri hivatalt működtetnek, vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van.

2019. január 1-vel egy további feladattal bővült a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás feladatköre, a szociális diagnózis készítésével.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás rendszerének átszervezése új alapokra helyezte a családok és gyermekek ellátásának e területi szinten működő formáját. Az elmúlt két év változásain túl az egyik legfontosabb változást a család- és gyermekjóléti központok esetében a szociális diagnózis készítésének fokozatos bevezetése hozza, amely alapjaiban változtathatja meg az ellátások iránti szükséglet meglétét és a szükséges szolgáltatástartalmat. A diagnózis készítése az a folyamat, amely megalapozza az egyén szociális támogatását, segítségét és a majdani szolgáltatónál a szolgáltatási terv elkészítését, valamint megvalósítását, és amelynek során képet kaphatunk az egyén aktuális helyzetéről és állapotáról. A diagnózis készítése során felszínre kerülő problémák kezelése érdekében megállapításra kerülnek azok a szolgáltatások, amelyek megteremthetik az egyén fejlesztéséhez, életviteléhez szükséges feltételeket, továbbá megtörténik a célok elérését gátló és segítő erőforrások, kockázatok számbavétele.

A szociális diagnózis felvétele a család- és gyermekjóléti központok számára kötelező azon, a család- és gyermekjóléti szolgáltatás során esetkezelésben részesített személyek kapcsán, akiknek a problémája a család- és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásain kívül más szolgáltatás igénybevételét teszi szükségessé. A család- és gyermekjóléti szolgálat az esetkezelés folyamatában érzékelt további beavatkozási igényt az esetenaplóban dokumentálja, ezzel indítja el a szociális diagnózis felvételi igényét a családsegítő munkatárs a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere felé. Kötelezővé válik a szociális diagnózis felvétele az olyan személyeknél is, akik közvetlenül a család- és gyermekjóléti központnál kérnek segítséget problémáik kezeléséhez, amennyiben nem a központ valamely speciális szolgáltatásának igénybevételét kérik. Emellett lehetőséget kap mind a család- és gyermekjóléti szolgálat, mind a központ munkatársa arra, hogy egy általa már gondozott igénylő kapcsán, amennyiben azt szükségesnek ítéli, kezdeményezze a szociális diagnózis elkészítését az esetmenedzsernél.

Az elkészült diagnózis a szükségletként megállapított szolgáltatások igénybevétele során kötelezi az adott szolgáltatások fenntartóit - az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén - a diagnózissal rendelkező személy ellátására, szabad kapacitás hiányában pedig a várólistára való felvételre.

3.2 A gyermekvédelem törvényi szabályozása

Az előző fejezetből látható volt, hogy a családsegítés jogszabályi háttérét az 1993. évi III. törvény szabályozza. A gyermekvédelem és a gyermekjóléti szolgálat szabályozása azonban a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (Gyvt.) található. A Gyvt. 1997. november 1. napján lépett hatályba. A Gyvt. a gyermekjóléti alapellátások körében szabályozta a gyermekjóléti szolgálatok intézményét, ami a települési önkormányzat feladata volt. Már a törvény hatályba lépésekor is megállapítható, hogy a gyermekjóléti szolgálatot a települési önkormányzat önálló intézményként, vagy a családsegítő szolgálat keretében biztosítja.

Gyermekjóléti szolgálat

40. § (1) A települési önkormányzat a 39. §-ban meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás szervezését, irányítását és összehangolását gyermekjóléti szolgálat működtetésével vagy családsegítő szolgálat keretében, illetve a külön jogszabályban meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személy foglalkoztatásával biztosítja (a továbbiakban együtt: gyermekjóléti szolgálat).

(2) A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a védőnői szolgálattal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban foglaltakon túl

- a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
 - b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
 - c) elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét,
 - d) szervezi a helyettes szülői hálózatot,
 - e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
 - f) felkérésre környezettanulmányt készít,
 - g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
 - h) a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésének megfelelően vizsgálja és feltárja az örökbe fogadni szándékozók körülményeit.
- (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentes.

A gyermekjóléti szolgáltatás tartalmát a Gyvt. az alábbiak szerint határozta meg:

Gyermekjóléti szolgáltatás

39. § (1) *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében*

- a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- c) a szociális válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása,
- d) a szabadidős programok szervezése,
- e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

(2) *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében*

- a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- c) az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

(3) *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében*

- a) családgondozás a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozására,
- b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- c) az egészségügyi és a szociális ellátás, valamint a hatósági beavatkozás kezdeményezése,
- d) javaslat készítése a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.

(4) *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében*

a) a családgondozás biztosítása - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

b) az utógondozás biztosítása - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.

A törvény alapellátásként olyan feladatokat határoz meg, amelyek megoldására valamennyi települési önkormányzat kötelezhető, és amelyek célja a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése. Az önkormányzatoknak a gyermekek problémáit elsősorban ellátásokkal kell megoldaniuk. A törvény az eddiginél nagyobb önállóságot ad a települési önkormányzatoknak a helyi ellátórendszer kialakításában.

A törvény lehetővé teszi, hogy gyermekjóléti szolgáltatások keretében nyíljon lehetőség olyan feladatok ellátására is, ami korábban hatósági intézkedésekkel történt. A szolgáltatások keretében kell biztosítani a hozzájutást a család, valamint a gyermek számára a gyermeki jogokkal, a gyermekek ellátásával kapcsolatos ismeretekhez. A gyermekjóléti szolgáltatások igénybevétele minden rászoruló gyermek esetében meg kell, hogy előzze a gyermekvédelmi hatósági beavatkozást.

A veszélyeztetettség megelőzésében kiemelkedő jelentősége van a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetésének, a más alapellátások keretei között történő megelőző tevékenység koordinálásának, az együttműködés megszervezésének.

A törvény a települési önkormányzatoknak javaslattételi lehetőséget biztosít a gyermeknek a családjából való kiemelésére, a gyermek gondozási helyére, vagy annak megváltoztatására, aminek a célja, hogy a gyermek lehetőség szerint közvetlenül a gondozási helyére kerüljön.

A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatásokat önálló gyermekjóléti szolgálat működtetésével vagy családvédelemmel foglalkozó más intézmény keretében, vagy a képesítési előírásoknak megfelelő szakember foglalkoztatásával oldhatja meg.

A Gyvt. gyermekjóléti szolgálatot is érintő átfogó módosítására 2002-ben került sor, amely változás 2003. január 1. napján lépett hatályba. A gyermekjóléti alapellátás legfontosabb szolgáltatása az 1997. november 1-jétől kötelező feladatként nevesített gyermekjóléti szolgálat. Feladata sokrétű, a gyermekekkel kapcsolatos információk gyűjtése, az érintett szakemberek együttműködésének szervezése, a családok tájékoztatása, érdekeik érvényesítésének segítése, a hatósági intézkedések időbeni kezdeményezése, a gyermekek

családjukba való visszahelyezésének támogatása. Emellett a törvény pontosan meghatározza a gyermekjóléti szolgálatnak a helyettes szülői hálózattal kapcsolatos feladatainak tartalmát, hogy ezen ellátási forma elterjedése felgyorsuljon, kiteljesedjen.

A törvény pontosítja a gyermekjóléti szolgáltatás megvalósulásának formáit, különös figyelemmel arra, hogy a mintegy 1600 gyermekjóléti szolgálat közül 900 egyszemélyes szolgálatként, illetve, hogy a fennmaradó mintegy 700 szolgálat jellemzően családsegítő szolgálat vagy más - gyermekek ellátását végző - intézmény önálló szervezeti és szakmai egységeként működik.

A törvény meghatározza a gyermekjóléti központ azon speciális feladatait, amely ellátások pályázati támogatással kiteljesedtek és amelyek jogszabályi háttérét nem a Gyt., hanem alacsonyabb szintű szakmai rendelet teremtette meg.

A 2003. január 1. napjától hatályos állapot szerint:

Gyermekjóléti szolgálat

*40. § (1) * A települési önkormányzat a 39. §-ban meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás feladatait önálló intézményként, illetve családsegítő szolgálat, vagy a 96. § (4)-(5) bekezdései szerinti egészségügyi vagy közoktatási intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységként, illetve a külön jogszabályban meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személy foglalkoztatásával biztosítja (a továbbiakban együtt: gyermekjóléti szolgálat).*

*(2) A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban foglaltakon túl **

- a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,*
- b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,*
- c) elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét,*
- d) * szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,*
- e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,*
- f) felkérésre környezettanulmányt készít,*
- g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,*
- h) a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésének megfelelően vizsgálja és feltárja az örökbe fogadni szándékozók körülményeit,*
- i) * biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,*
- j) * részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,*
- k) * nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.*

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentes.

*(4) * Az (1)-(3) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentes.*

*(5) * Gyermekjóléti szolgálatot, gyermekjóléti központot egyházi és más nem állami fenntartó is működtethet.*

2016. január 1. napjától egy újabb, lényeges változás történt a gyermekjóléti központok vonatkozásában. A hátrányos helyzetben élő gyermekek számára való esélyteremtés, mint kiemelt társadalmpolitikai cél megvalósítása érdekében a törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint a Gyvt. módosításával megerősíti a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást, mint a gyermekvédelem első védvonalát, továbbá méltányos és igazságos feladatmegosztást alakít ki a települések és a járások közt.

*Család- és gyermekjóléti központ **

*40/A. § * (1) Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járásszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.*

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

aa) utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát,

ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,

ac) - ha a helyi viszonyok azt indokolják - kórházi szociális munkát,

ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,

ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

ba) kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

bb) javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,

bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző

intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

be) utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készíti;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

(3) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont ad) alpontja, valamint a (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti feladatainak ellátására a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.

(4) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont aa)-ac) és ae)-af) alpontja szerinti feladata, valamint a szupervízió az Szt. 122/A. §-a szerinti, szolgáltatások intézményen kívüli szervezet által történő ellátásának szabályai szerint is biztosítható.

3.3 Jelenlegi szabályozás

A hatályos jogszabályi rendelkezések szerint kétféle intézményt különböztethetünk meg:

1. a járasszékhely településen működő család- és gyermekjóléti központot (röviden: gyermekjóléti központ), valamint
2. család- és gyermekjóléti szolgálatot (röviden: szolgálat).

A gyermekjóléti központ a járasszékhely településen működő intézmény, ami ellátja az 1993. évi III. törvény 64. § (4) bekezdése szerinti családsegítés feladatait a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések vonatkozásában, valamint a járás illetékességi területén ellátja a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdésében meghatározott feladatokat is.

A szolgálat pedig ellátja az 1993. évi III. törvény 64. § (4) bekezdése szerinti családsegítés feladatait a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések vonatkozásában. A közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések a szolgálatot rendszerint társulás keretében tartják fenn.

Az 1993. évi III. törvény hatályos rendelkezése szerint:

Családsegítés

*64. § * (1) A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.*

*(2) * A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a*

vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

(3) A (2) bekezdés szerint kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés (4) bekezdésben megjelölt céljáról, tartalmáról.

(4) A családsegítés keretében biztosítani kell

a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,

b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,

c) * a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,

d) * a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,

e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,

f) * a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,

g) * a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti készenléti szolgálatot az (1) bekezdés szerinti személyek számára,

i) * a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők utánkövetését biztosító esetenedzseri feladatokat.

(5) *

(6) * Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

(7) * A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

(8) * A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket.

64/A. § * (1) A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ szociális diagnózist készít

a) a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja,

b) a család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban nem álló ellátott esetén akkor, ha az esete nem tartozik a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) vagy b) pontja alá,

és a szociális diagnózis elkészítéséhez valamennyi érintett hozzájárul.

(2) A szociális diagnózis elkészítését a 64. § (2) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagjai is kezdeményezhetik a család- és gyermekjóléti központnál.

(3) A szociális diagnózis a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - gyermekjóléti alapellátásokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni.

A Gyvt. hatályos rendelkezése az alábbiak szerint szabályozza a család- és gyermekjóléti központ fogalmát, feladatait:

*Család- és gyermekjóléti központ **

40/A. § * (1) Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járasszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

aa) utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát,

ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,

ac) - ha a helyi viszonyok azt indokolják - kórházi szociális munkát,

ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,

ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,

ag) * óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

ba) kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

bb) javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,

bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthoni nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

be) utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készíti;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára;

*d) * elkészíti a szociális diagnózist az Szt. 64/A. §-a szerint.*

(3) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont ad) alpontja, valamint a (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti feladatainak ellátására a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.

(4) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont aa)-ac) és ae)-af) alpontja szerinti feladata, valamint a szupervízió az Szt. 122/A. §-a szerinti, szolgáltatások intézményen kívüli szervezet által történő ellátásának szabályai szerint is biztosítható.

*(5) * A család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ a szolgáltatással érintett*

a) gyermek tekintetében a Gyvt. 139. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást,

b) nagykorú személy tekintetében az Szt. 20. §-a szerinti nyilvántartást

vezeti.

*(6) * A 139. § (1) bekezdés szerinti adattartalmú nyilvántartás a változások nyomon követhetőségét biztosító elektronikus úton is vezethető.*

Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ

4.1 A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ létrejötte

A Sellye Család-és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: Központ) a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően 2016. január 1. napjával jött létre. A Központ Sellye város, mint járasszékhely település területén jött létre, a fenntartója Sellye Város Önkormányzata.

2015. december 31. napjáig a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat (továbbiakban: Szolgálat) fenntartója a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás volt, amely a járás 35 települése részére nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátást.

2015. őszén megkezdődött a Központ kialakításának előkészítése, és a korábbi Szolgálat átalakítása. 2016. január 1. napjával megalakult a Sellye Család-és Gyermekjóléti Központ, ami a Sellyei Járás 38 települése vonatkozásában látja el a Gyvt. 40/A § (2) bekezdésében meghatározott feladatokat, valamint a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal illetékességi területéhez tartozó 9 település (Sellye, Bogdása, Drávafok, Drávaiványi, Kákics, Markóc,

Marócsa, Okorág, Sósvertike) vonatkozásában ellátja a család- és gyermekjóléti szolgálat Gyvt. 39. §, 40. § (2) bekezdés, és Sztv. 64. § (4) bekezdés szerinti feladatait is.⁹

A Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás pedig 2016. január 1. napjától a Baksai, a Csányoszári és Felsőszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal területéhez tartozó települések vonatkozásában továbbra is fenntartotta ezen települések lakosságára kiterjedő hatállyal a család- és gyermekjóléti szolgálatot. Ez azonban nem felelt meg a jogszabályi rendelkezéseknek, így a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás a feladatellátást átadta, és létrejött a Baksa Térségi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Baksa község központtal.

4.2 Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ általános jellemzői

Az intézmény jogállása, vagyonkezelése

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ részben önállóan működő költségvetési szerv. Képviselőt Sellye Város Képviselő-testülete által kinevezett intézményvezető látja el. A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységet nem folytat. Az intézményt a használatába adott vagyontárgyakra megilletik a tulajdonosi jogosítványok és terhelik a tulajdonosi kötelezettségek azzal a korlátozással, hogy a tulajdonost megillető rendelkezési jogból az intézmény az alkalmasszerűen, vagy határozott időre szóló hasznóbérleti szerződés útján történő hasznosítás jogát gyakorolhatja. A hasznosítás az intézmény feladatainak ellátását nem veszélyezteti, színvonalát nem csökkentheti. Az intézmény a vagyon feletti rendelkezés jogát az intézményvezető útján gyakorolhatja.

Az intézmény ellátási területe:

Központi feladatellátás során Sellye Járás közigazgatási területének egésze (38 település) szolgálati feladatellátás során Sellye Közös Önkormányzati Hivatal közigazgatási területe (9 település)

Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ

Az intézmény rövidített megnevezése: CSGYK

Az intézmény székhelye: 7960 Sellye, Erdély u. 4.

⁹ lásd 1. számú melléklet alapító okirat

Az intézmény államháztartási szakágazati besorolása: 889900 mns egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül

Kormányzati funkció szám, megnevezés: 104042 Gyermekjóléti szolgáltatások
107054 Családsegítés

Az intézmény szervezeti felépítése, feladatai

A Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai egységei:

1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

2. Család- és Gyermekjóléti Központ

- Hatósági munkacsoport

- Speciális szolgáltatások munkacsoport

Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ

Család- és
Gyermekjóléti
Központ

Család- és
Gyermekjóléti
Szolgálat

A Központ a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, mint a járásszékhelyen működő Központ ellátja a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdésében meghatározott feladatokat a 38 település vonatkozásában, valamint ellátja a Gyvt. 39. §, 40. § (2) bekezdés, és Sztv. 64. § (4) bekezdés szerinti feladatokat is.

4.3 A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai a járáshoz tartozó 38 település vonatkozásában a jogszabályi rendelkezések alapján:

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

- utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- ha a helyi viszonyok azt indokolják - kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára;

d) elkészíti a szociális diagnózist az Szt. 64/A. §-a szerint.

Az SzMSz rendelkezése a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatáról¹⁰:

1. Hatósági munkát végez

Hatósági tevékenységhez tartozó feladatok:

- javaslat hatósági intézkedésre (védelembe vétel, megelőző pártfogás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel)
- feladatellátás gyámhatósági intézkedés alapján (védelembe vétel, megelőző pártfogás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel)
- családgondozás a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében
- utógondozás a nevelésbe vétel megszűnését követően

Speciális tanácsadói feladatokat végez

1. Kapcsolattartási ügyeletet tart, melyet mediátori képesítéssel rendelkező kolléga végezhet, megbízási szerződés keretében. A kapcsolattartási ügyelet biztosítja:

- A gyermek és a vele kapcsolattartásra jogosult számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt.
- A felügyeletet ellátó szakembert.
- Gyermekvédelmi közvetítői eljárást (mediáció).
- Konfliktuskezelő, segítő szolgáltatást vagy az önálló szakmai programmal rendelkező kapcsolatügyeleti szolgáltatást.

2. Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti telefonos szolgálat

A készenléti szolgálat célja a Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy szolgáltatás nyújtása. A készenléti szolgálatot állandóan hívható telefonszám biztosításával kell megszervezni oly módon, hogy a készenlétkben lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani.

3. Speciális szolgáltatások

- Utcai szociális munka
- Jogi tanácsadás
- Pszichológiai tanácsadás
- Családkonzultációs/ mediációs szolgáltatás

4.4 Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai a 9 település vonatkozásában:

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

¹⁰ 2. számú melléklet: Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ Szervezeti és Működési Szabályzata 2016.

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni
 1. egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,
 2. szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
 3. egészségügyi ellátások igénybevételét,
 4. pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

A családsegítés keretében biztosítani kell

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti készenléti szolgálatot az (1) bekezdés szerinti személyek számára,
- a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők utánpótlását biztosító eszményes feladatokat.

4.5 A Család- és Gyermekjóléti Központ ténylegesen ellátott feladatai a 2018. évi beszámoló tükrében

- a) Szakmai támogatás nyújtása a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak teljesítéséhez.

A járás területén működik a Baksa Térsége Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Vajszló és Térsége Család- és Gyermekjóléti Szolgálat. A Központ a szervezetiileg hozzá tartozó szolgálat, valamint a másik kettő szolgálat részére nyújt szakmai támogatást a feladatok teljesítéséhez.

b) Esetmegbeszélés tartása szolgálatok részére havi rendszerességgel.

c) Szükség esetén külön konzultáció lehetőségének biztosítása.

d) Tájékoztatást nyújt a szolgálatok számára az általa nyújtott szolgáltatásokról, azt érintő változásokról, továbbá a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

e) Amennyiben a család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába, egyéb esetben felhívja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtására.

f) Javaslattétel hatósági intézkedésre, a gyermek

- védelembe vételére,
- megelőző pártfogására,
- ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- nevelésbe vételére,
- családba fogadására,
- harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,
- családbafogadó gyám kirendelésére,
- tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- gondozási helyének megváltoztatására,
- után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

g) A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén elég a veszély tényét és jellegét megnevezni, és a többi adat feltárásának mellőzésével, telefonon haladéktalanul, majd azt követően elektronikus formában javaslatot tenni a hatóság intézkedésére.

h) Amennyiben a javaslattételre a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezése alapján kerül sor, a család- és gyermekjóléti központ javaslatában feltünteti:

- a kezdeményező család- és gyermekjóléti szolgálat és a gyermeket gondozó családsegítő adatait,

- védelembe vétel esetén a javaslatot, mérlegelés nélkül, azt szükség szerint kiegészítve továbbítja, 3 munkanapon belül a gyámhivatal felé.
- i) Együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel az alábbiak szerint:
- amennyiben szükséges közösen végeznek családlátogatást és közösen hallgatják meg a gyermeket,
 - a család- és gyermekjóléti központ helyszínt biztosít a megelőző pártfogó felügyelőnek a viselkedéskorrekciós esetkezelési módszerek alkalmazásához és a megelőző pártfogással összefüggő egyéb feladatai elvégzéséhez.
- j) Tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről:
- védelembe vétel felülvizsgálata során, tájékoztatja a gyámhivatalt a védelembe vétel körében végzett tevékenységéről, az eset előrehaladásáról, a gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról és szakmailag alátámasztott javaslatot tesz;
 - védelembe vétel fenntartására vagy megszüntetésére,
 - megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén ezzel egyidejűleg a megelőző pártfogás fenntartására vagy megszüntetésére,
 - más, gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó intézkedések megtételére.
- k) Elkészíti az egyéni gondozási-nevelési tervet, szervezi a megvalósítását.
- l) Közreműködik a családból kiemelt gyermek visszahelyezésében, utógondozásában.
- m) Együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal.
- n) Támogatja a szülőket, a családba fogadó személyt a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.
- o) Nevelésbe vétel időtartama alatt rendszeres kapcsolatot tart a gyermek gondozási helyével, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal, a gyermekvédelmi gyámmal, amennyiben a gyermek és a szülő, vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy kapcsolattartásának, a gyermek visszahelyezésének elősegítése a gyermek érdekében áll.

- p) A nevelésbe vételt követően és annak minden felülvizsgálata előtt, felkeresi a gyermeket a gondozási helyén, tájékozódik beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségeiről - kivétel, ha a gyermek örökbe fogadható.
- q) Javaslatot tesz a gyámhivatal felé a kapcsolattartásra vonatkozólag.
- r) Nevelésbe vétel felülvizsgálata során tájékoztatja a gyámhivatalt
- a gyermek, szülővel, valamint a más kapcsolattartásra jogosult személlyel való kapcsolatának alakulásáról,
 - a szülők életkörülményeinek változásáról
 - a családba fogadás lehetőségéről.
- s) Utógondozást végez.

Speciális szolgáltatások biztosítása

Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelyek keretében biztosítja az alábbi szolgáltatásokat:

A kapcsolattartási ügyelet: alapvető célja, hogy biztosítsa a gyermeknek és a különélő szülőnek az 1952. évi IV. törvény 92. § (1) bekezdésében foglalt jogát, mely szerint a gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes kapcsolatot tartson, valamint a különélő szülő joga és kötelessége, hogy gyermekével kapcsolatot tartson.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szerint a kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása.

A felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a központ biztosítja a felügyeletet ellátó szakembert.

Kapcsolattartási ügyeletet havi egy péntek délután, illetve havi két szombat délelőtt vették igénybe, gyámhatósági határozat alapján az ügyfelek. A kapcsolattartási ügyeletet ellátó kolléga, munkaidő kedvezményben részesült, túlóra díj fizetés nem történt a részére.

Mediáció: közvetítői tevékenység, mely során külső, pártatlan közvetítő (mediátor) segíti a vitás feleket abban, hogy konfliktusaikat tárgyalásos úton rendezzék úgy, hogy mindkét fél

számára elfogadható, tartós megállapodás szülessen. Mediátor feladata a folyamat irányítása, a felek segítése.

Mediációs eljárásra az elmúlt évben, sem az ügyfelek részéről, sem a gyámhatóság részéről nem volt igény. Mediátor végzettségű kolléga biztosított az intézményben.

Családi konzultáció gyermekelhelyezés és kapcsolattartásos ügyekben: a szülő illetve nagyszülő által kezdeményezett gyermekelhelyezés és kapcsolattartás tárcában a döntési mechanizmust leegyszerűsíti a családi konzultáció,

Családi konzultációt az intézmény pszichológusa biztosította az ügyfelek részére.

Válási kríziskezelés: házastársi, vagy élettársi kapcsolatok felbomlása esetén döntésnek kell születnie vagyon megosztásról, közös lakás használatáról, a közös gyermek felügyeleti jogáról, kapcsolattartásról. Megállapodás esetén ügyvéd általi írásba foglalás szükségeltetik. Intézményünk szakemberei ennek a folyamatnak a megkönnyítésében nyújtanak segítséget.

Válási problémák kezelését az intézmény pszichológusa biztosította az ügyfelek részére.

Készenléti szolgálat: célja a gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali telefonon nyújtott segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás. A készenléti szolgálatot egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával kell megszervezni úgy, hogy a készenlétben lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani, vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani.

Készenléti szolgálatot mobiltelefon használatával biztosította Központ hétköznapi 16-20 óra között, valamint hétvégén 8-16 óra között.

Szerencsére, valódi krízis bejelentése nem történt. Mivel minden településen kifüggesztésre került a készenléti telefon hívószáma, az esetek túlnyomó részében csak információkérés miatt hívták a lakosok.

Tanácsadás: képviselő nélküli jogi tanácsadást, valamint pszichológiai tanácsadást biztosított a Központ Vajszlói és Sellyei rendszeres szakember jelenlétével az ügyfelek számára.

4.6 A Család- és Gyermekjóléti Központ működéséhez szükséges tárgyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Központ/Szolgálat működéséhez szüksége tárgyi feltételeket az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 4. § szakasza határozza meg.

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a Sellye, Erdély utca 4. szám alatt található. Az épületkomplexum korábban egészségügyi központként funkcionált. Az új egészségügyi központ megépítése után az itt működő ellátást elköltöztették új helyére, és az Erdély utca 4. szám alatt található épület komplexum alkalmassá vált a család- és gyermekjóléti központ telephelyének kialakítására. Az épületben kapott helyet a Baksa Térsége Család- és Gyermekjóléti Központ is, valamint a Pedagógiai Szakszolgálat.

Az épületben számos iroda található, ami lehetővé tette azt, hogy a Központ munkatársai lehetőség szerint 2 személyes irodákban legyenek elhelyezve, és tudjanak munkát végezni. A Központ használatában lévő helyiségek, amik egyebekben Sellye Város Önkormányzat tulajdonában vannak, az épület földszinti és emeleti szintjén találhatók. Az Erdély utca 4. szám alatti ingatlan 2018/2019-ben pályázati forrásból fel lett újítva, nyílászók lettek cserélve, és megvalósult az épület külső hőszigetelése is.

Az épület alsó szintjén került kialakításra a várakozóhelyisége, a csoportfoglalkozásra és egyéni beszélgetésre alkalmas helyiség, valamint egy ügyfélfogadásra alkalmas helyiség. Az alsó szint akadálymentesen megközelíthető. A felső szinten találhatók a munkatársak irodái, ami abból a szempontból is ideális, hogy az ügyfelek nem zavarják az éppen háttérmunkát, adminisztrációs tevékenységet végző munkatársat. A Központban a felügyelt kapcsolattartás számára biztosított helyiség, ahol a különböző életkori sajátosságoknak megfelelő játékok is megtalálhatók. A szülővel a Központba érkező gyerekek részére játszósarok biztosított.

Az épület felső szintjén található ezen felül egy közösségi tér, ahol a Központ munkatársai a közösségi megbeszéléseiket tartják.

Az irodák bútorzata nem a legmodernebb, de munkavégzésre alkalmas. A munkatársak a munkavégzéshez szükséges valamennyi eszközzel (íróasztal, számítógép, nyomtató, fénymásoló, telefon, fax, internet, zárható iratszekrény, interjú szoba, stb.) rendelkeznek. A Központ az elavult tárgyi eszközök cseréjéről, pótlásáról pályázati forrásból és intézményi költségvetési keretből próbál gondoskodni.

Összességében megállapítható, hogy a munkavégzéshez szükséges valamennyi tárgyi feltétel adott és biztosított a Központnál.

Jogsabály nem írja elő kötelező jelleggel, hogy a feladat ellátásához gépjárművel kell rendelkezni, de az ellátott terület méretéből és jellegéből adódóan a munkavégzéshez nélkülözhetetlen gépjármű, vagy egyéb közlekedési eszköz használata.

A Sellyei Járásra jellemző, hogy aprófalvas térség, a Központ illetékessége 38 település lakosságára terjed ki. A Szolgálat szervezeti egység pedig 9 település vonatkozásában látja el a feladatokat. A tömegközlekedés (busz, vonat) Sellye és az egyes települések között nem jó. A gördülékeny és rugalmas, valamint sokszor azonnali intézkedést igénylő munkavégzés érdekében szükséges a gépjármű használata. A Központ és Szolgálat szervezeti egység munkatársai saját gépjárműüket használják, mivel a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ gépjárművel nem rendelkezik. A Központ dolgozói kiküldetési rendelvénnyel alapján számolják el a saját gépjárműjükkel a munkavégzés keretében megtett kilométer alapján az útiköltséget.

A hatékony és gyors ügyintézés azt szolgálná, ha a Központ rendelkezne saját gépjárművel vagy esetleg gépjárművekkel, ehhez azonban anyagi eszközökkel az intézmény nem rendelkezik.

4.7 A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ személyi állománya

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ dolgozóinak száma: 7 fő, akik közül 1 fő intézményvezető (aki esetenként feladatokat is ellát), 3 fő esetenként, 2 fő családsegítő, 1 fő családsegítő-asszisztens. A 4 fő esetenként 38 település vonatkozásában látja el a feladatokat, a 2 fő családsegítő pedig 9 település vonatkozásában.

Az intézményvezető

Az intézmény vezetőjének kinevezését Sellye Város Képviselő-testülete a Közfoglalkoztatottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban Kjt.) vonatkozó rendelkezései alapján hagyja jóvá.

Az intézményvezető magasabb vezető beosztással megbízott közfoglalkoztatott. Az intézményvezető felett a munkáltatói jogokat Sellye Város polgármestere gyakorolja. Az intézményvezetőt távollétében, akadályoztatása esetén a kijelölt személy helyettesíti, képviseli különböző hatósági eljárás során, egyben ellátja a vezető által meghatározott

feladatokat. Ugyanakkor az intézményvezető kizárólagos hatáskörébe tartozik az utalványozás feladatkörének ellátása. Az intézmény küldetését, szakmai irányait és prioritásait, a törvényi és fenntartói előírások és keretek betartásával az intézményvezető határozza meg.

Az intézményvezető a missziós nyilatkozattal összhangban tervezi az intézmény által nyújtott ellátási és más szolgáltatási feladatokat, más szakmai eljárásokat, és biztosítja a hatályos jogszabályoknak és az intézmény működését meghatározó szabályzatoknak való megfelelést.

Az intézményvezető felelős az intézmény zavartalan működéséért, az ellátások és szolgáltatások optimalizálásáért, a szakmai működés feltételeinek kialakításáért, megtartásáért, valamint a gazdasági tevékenységért.

Irányítja az alapító okiratban, szervezeti és működési szabályzatban, valamint a szakmai programban meghatározott intézményi munkát. Felelős továbbá az intézmény feladatai ellátásához a használatába adott vagyon rendeltetésszerű használatáért, munkavédelmi tevékenység ellátásáért, kötelező orvosi vizsgálat biztosításáért, az intézmény gazdálkodásában a gazdaságosság követelményének érvényesítéséért, beszámolási, információszolgáltatási kötelezettség teljesítéséért.

Az intézményvezető biztosítja az intézményi működéshez és a szolgáltatások nyújtásához szükséges személyi, tárgyi és szakmai feltételeket. Gondoskodik a dolgozók folyamatos szakmai előmeneteléről, szakmai képzéséről, ezáltal a színvonalas szakmai munkáról. Részt vesz az intézmény minőségbiztosítási rendszerének elkészítésében és működtetésében.

Az intézményvezető reagál a szakmai és pénzügyi ellenőrzésekre, a fenntartója és ágazati minisztériuma iránymutatásaira. Figyelemmel kíséri a jogszabályváltozásokat. Ellenőrzi az előírt normák betartását és ennek alapján megteszi a szükséges intézkedéseket. Ellenőrzi a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak betartását, a munkafegyelem, a Szociális Munka Etikai Kódexének betartását. Figyelemmel kíséri az intézmény egészéhez kapcsolódó pályázatokat, segíti a pályázatok elkészítését.

Az intézményvezető kapcsolatot tart a járás településeinek önkormányzataival, a társintézmények képviselőivel, helyi, területi és országos szakmai szervezetekkel, intézményekkel, civil szervezetekkel, a gyermekjogi/ellátottjogi képviselővel.

Az intézményvezető javaslatot tesz a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ szociális és gyermekjóléti ellátásainak fejlesztésére, korszerűsítésre.

Az intézményvezető vezetői feladatainak ellátása körében arra törekszik, hogy a Család-és Gyermekjóléti Központ dolgozói körében egységesen érvényesüljenek az intézmény által követett alapelvek.

Szervezi az egység dolgozóinak beiskolázását, továbbtanulását, továbbképzését; valamint elkészíti a tanulmányi szerződéseket, az éves továbbképzési tervet, gyakornoki szabályzatokat.

Esetmenedzser

Az esetmenedzser javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére, megelőző pártfogására, ideiglenes hatályú elhelyezésére, nevelésbe vételére, családba fogadására, harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére, családba fogadó gyám kirendelésére, tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, leendő gondozási helyére vagy annak előmozdítására, családi pótlék természetben történő nyújtására.

Együttműködik a Pártfogó Felügyelői Szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében.

Családgondozást végez.

Utógondozást végez.

Védelembe vett gyermek esetén elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez; a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

A családi pótlék természetbeni nyújtásának ideje alatt az esetmenedzser együttműködik a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal és a kirendelt eseti gyámmal; figyelemmel kíséri az elrendelő határozatban foglaltak megvalósulását, szükség esetén kezdeményezi a gyámhatóságnál a felülvizsgálatot.

A családi pótlék természetbeni nyújtásának felülvizsgálatakor az esetmenedzser a gyámhivatal megkeresésére tájékoztatást nyújt az eredményekről és a családi pótlék természetben történő tovább folyósításának szükségességéről; indokolt esetben új pénzfelhasználási tervet készít, amit megküld a gyámhivatalnak; részt vesz a gyámhivatali tárgyaláson.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében az esetmenedzser együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel. Tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről, a védelemben vétel körében végzett tevékenységről, az eset előrehaladásáról. A gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról és szakmai érvekkel alátámasztott javaslatot tesz a védelemben vétel fenntartására vagy megszüntetésére, valamint megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén a megelőző pártfogás fenntartására vagy megszüntetésére, vagy más gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó intézkedések megtételére.

A családból kiemelt gyermek visszahelyezésének, családba fogadásának elősegítése során az esetmenedzser egyéni elhelyezési tervet készít. Együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, melynek körében támogatja a szülőket, a családba fogadó személyt a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításban, a gyermekkel való kapcsolattartásban. A nevelésbe vételt követően, és annak minden felülvizsgálata előtt az esetmenedzser a gyermeket gondozási helyén felkeresi, és tájékozódik beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségéről, kivéve, ha a gyermek örökbe fogadható.

A nevelésbe vétel időtartama alatt az esetmenedzser folyamatosan kapcsolatot tart a gyermek gondozási helyével, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal, és a gyermekvédelmi gyámmal.

Javaslatot tesz a gyámhivatal felé a kapcsolattartás formájának és módjának megváltoztatására, ha a szülők, vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy körülményeiben, életvitelében bekövetkezett változás azt indokoltá teszi.

Az esetmenedzser hatósági munka esetén bevonja a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába. Az utógondozás során együttműködik a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel.

A visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján ellátja.

Családsegítő

A családsegítő a heti munkaidejének legalább felét kötetlen munkaidő-beosztás keretében végzi a szociális segítőmunka illetve az adatgyűjtés helyszínen való elvégzése érdekében.

Ellátja a gyermekjóléti szolgáltatás Gyvt. 39. és 40.§-ában, és családsegítés Szocvtv. 64.§-ában meghatározott feladatait, a gyermekeket ellátó egészségügyi, valamint nevelési-oktatási intézményekkel összehangoltan szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

A családsegítő folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek, családok szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Meghallgatja az ügyfél panaszát, és annak megoldása érdekében megteszi a szükséges intézkedést.

Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.

Felkérésre környezettanulmányt készít; tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

Kezdeményezheti a települési önkormányzatoknál új ellátás, szolgáltatás bevezetését.

A családsegítő a jelzőrendszeri feladatának ellátása során figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. A jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban történő teljesítésére, továbbá veszélyeztetettség illetve krízishelyzet észlelése esetén megfelelő tájékoztatás adására.

A családsegítő tájékoztatást ad a területén élő személyeknek, szervezeteknek a megtehető jelzés lehetőségéről; fogadja a beérkezett jelzéseket, amely alapján felkeresi az érintett személyt illetve családot és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad vagy megteszi a jelzés szerint szükséges intézkedéseket. Az intézkedések tényéről tájékoztatni köteles a jelzéstevőt amennyiben annak személye ismert, és tájékoztatásával nem sérti meg a gyermek bántalmazása és elhanyagolása esetén a megtett jelzésre vonatkozó zárt adatkezelés kötelezettségét.

A családsegítő a beérkezett jelzésekről, és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a Család- és Gyermekjóléti Központnak.

A jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít, továbbá éves szakmai tanácskozást tart, és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

A kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatosan kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

A családsegítő tájékoztatási kötelezettsége során szociális és egyéb információs adatokat gyűjt és tájékoztatja az érintetteket az őt megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról. A válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt és magzatát megillető jogokról, támogatásokról és

ellátásokról; a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt vagy titkos örökbefogadás lehetőségéről és ennek intézéséről. Valamint az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás utánkövetése során igénybe vehető szolgáltatásról, kapcsolatfelvételtől az utánkövetést végző szervezettel.

Közreműködik a területén élő személyt megillető vagy számára szükséges, ellátások szolgáltatások elintézésében, ennek érdekében együttműködik az érintett szolgáltatókkal; segíti a gyermeket illetve családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban. Segíti az átmeneti gondozás szükségessé tevő okok megszüntetését és a gyermek mielőbbi hazakerülését.

A családsegítő szociális segítő munkát végez, melynek keretében segíti az igénybevevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében.

Számba veszi és mozgósítja az igénybevevő saját és környezetében lévő erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe. Koordinálja az esetkezelésben résztvevő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését.

A problémák elhárítása érdekében szükség esetén az érintett szakemberek bevonásával esetmegbeszélést illetve esetkonferenciát szervez; a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, gyermek és szülő, törvényes képviselő közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét.

A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése érdekében szabadidős vagy közösségi programokat szervez, kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, egyházi és civil szervezeteknél programok megszervezését.

A családsegítő feladata:

- A szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás nyújtása,
- Az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- A családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,

- A közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- A tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek,
- A szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- A kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt településen és fővárosi kerületben működő családsegítést ellátó szolgáltatónak a menedékjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítését.

A járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgáltatónak a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján igénybe venni javasolt.

Szociális szolgáltatásokat meghatározó, a szolgáltatást nyújtó szolgáltatóra - a jogosultsági feltételek fennállása esetén - kötelező szociális diagnózis készítését azzal, hogy a feladat ellátásába bevonhatja a nem járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgáltatót.

Családsegítő-asszisztens

- Segíti a családsegítők, tanácsadók, esetmenedzserek munkáját.
- Végzi az adminisztrációt.
- Bonyolítja az intézmény levelezését, iratkezelését.
- Végzi az iktatást.
- Figyelemmel kíséri a pályázatokat, elvégzi az azokkal kapcsolatos adminisztrációt.
- Kezeli a nyomtatványokat.
- Segíti a programok szervezését és lebonyolítását.
- Ellátja a postázással kapcsolatos feladatokat.
- Ellátja az iratok nyilvántartásával, sokszorosításával és az iratok selejtezésével, irattárazásával kapcsolatos feladatokat.

- Vezeti a nyilvántartást, jelzi a határidős feladatokat, illetve átadja az intézményvezetőnek.
- Ellátja a gépelési feladatokat.
- Szükség esetén jegyzőkönyvet vezet.
- A fent leírtakon túl köteles elvégezni mindazon feladatokat, amelyeket esetenként az érvényben levő utasítások előírnak, illetve amelyekkel munkahelyi felettese megbízza.

A gyermekvédelmi és gyermekjóléti személyes gondoskodás egyes formáiban vezetői megbízásban dolgozók képesítési előírásait a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza. Az intézményvezető a képesítési előírásoknak megfelel.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2. számú melléklet II. része határozza meg a családsegítőkkel, esetmenedzserekkel szembeni képesítési előírásokat, aminek a dolgozók megfelelnek. A Központ munkatársainak döntő többsége már évek óta a gyermekvédelemben dolgozik, és az évek alatt megszerezték a munkavégzéshez szükséges képesítéseket.

A Központ megbízási szerződés keretében foglalkoztat a feladata ellátásához pszichológiai és jogi tanácsadót, akinek feladata a következő:

Pszichológiai tanácsadó

A pszichológiai tanácsadó pszichológiai (gyógypedagógiai) tanácsot ad az intézmény szolgáltatását igénybe vevő klienseknek.

A diagnosztikus és terápiás eljárásokat szakmai belátása szerint alkalmazza.

Vezeti a kliensről az előírás szerinti dokumentációt.

Az előírt határidőre elkészíti a szakmai beszámolót.

A pszichológiai tanácsadó részt vesz a szakmai megbeszéléseken, szakmai továbbképzéseken, szupervíziókon.

Kapcsolatot tart az intézményvezetővel, szakmai vezetőkkel, családsegítőkkel, az intézmény szakmai munkáját segítő szakemberekkel, más intézmények, szakmák képviselőivel, civil szervezetekkel, támogatókkal, a szolgálattal együttműködő önkormányzatokkal.

A pszichológiai tanácsadó javaslatot tehet megbeszélések kezdeményezésére, adminisztrációs és szakmai tevékenység korszerűsítésére, új ellátási formák létrehozására, fejlesztésére.

Jogi tanácsadó

A jog eszközeivel elősegíti az általa képviselt ügyfelek, szervezet eredményes működését.

Közreműködik a törvényesség érvényre juttatásában, segítséget nyújt a jogok érvényesítéséhez valamint a kötelezettségek teljesítéséhez.

Jogszabályi keretek között jogi tanácsot, tájékoztatást ad.

Beadványok, kérelmek, szerződések megfogalmazása olyan esetekben, amikor az ügyfél képviselete nem szükséges.

Internetes tájékoztatást ad az intézmény profiljával összefüggő esetekről jogi aktualitásáról.

A kliensek személyes akadályoztatása esetén e-mailen keresztül tartja a kapcsolatot valamint ad jogi tanácsot.

Közreműködik a szervezet belső szabályainak kidolgozásában, a mindenkor hatályban lévő jogszabályokhoz való aktualizálásában.

Segíti az intézményt a különböző munkaviszonnyal kapcsolatos jogi kérdések megoldásában.

Vezeti az intézményben előírt, a munkakörhöz kapcsolódó dokumentációt, szakmai beszámolót készít.

A jogi tanácsadó kapcsolatot tart az intézményvezetővel, szakmai vezetőkkel, az intézmény szakmai munkáját segítő szakemberekkel, munkatársakkal, más intézmények, szakmák képviselőivel, civil szervezetekkel, támogatókkal, a szolgálattal együttműködő önkormányzatokkal.

4.8 A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ dolgozóinak szakmai továbbképzése

A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet rendelkezik a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről. A rendelet 1/A számú melléklete szerint a Központ valamennyi munkatársa olyan munkakört tölt be, ami továbbképzésre köteles. A személyes gondoskodást végző személy folyamatos szakmai továbbképzésen köteles részt venni, kivéve, ha a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár eléréséhez öt évnél rövidebb idő van hátra, vagy heti 15 óránál kevesebb időtartamban végez személyes gondoskodást.

A rendelet a továbbképzés 3 típusát különbözteti meg:

1. kötelező továbbképzés: olyan szakmai továbbképzés, amely a teljes ágazat tekintetében szükséges, lényeges alapkompenciák megszerzésére irányul;
2. munkakörhöz kötött továbbképzés: olyan szakmai továbbképzés, amely az adott munkakörhöz, illetve az adott munkakör esetében érintett ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszerspecifikus ismeretek megszerzésére irányul;
3. választható továbbképzés: olyan szakmai továbbképzés, amely az egyéni érdeklődés figyelembevételével az önismeret, az egyéni kompetenciák vagy egyéb speciális ismeretek megszerzését célozza.

A továbbképzési kötelezettség minősített továbbképzésen való részvétellel és a program szerinti feltételek teljesítésével teljesíthető. A továbbképzés továbbképzési időszakokban történik. A továbbképzési időszak tartama négy év. A továbbképzési időszak kezdete a személyes gondoskodást nyújtó személy munkába állásának, foglalkoztatása megkezdésének napja, egyéni vállalkozói tevékenységet végző személy esetén a tevékenység megkezdésének napja. Ha a képesítéshez kötött tevékenységet főállásban munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban vagy nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban végző személy a képesítési előírásnak megfelelő szakképesítést a munkába állását, foglalkoztatása megkezdését követően szerzi meg, továbbképzési időszakának kezdete a szakképesítés megszerzésének napja. Ha az egyéni vállalkozói tevékenységet végző személy a képesítési előírásnak megfelelő szakképesítést a tevékenység megkezdését követően szerzi meg, a továbbképzési időszakának kezdete a szakképesítés megszerzésének napja.

A továbbképzési kötelezettség teljesítésének mérése pontozással történik. A továbbképzésre kötelezettnek egy továbbképzési időszak alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 pontot kell megszereznie.

A továbbképzésre kötelezettnek a továbbképzési kötelezettsége teljesítéséhez az előírt továbbképzési pontok legalább 20%-át kötelező továbbképzés teljesítésével kell megszereznie. A továbbképzésre kötelezett a fennmaradó továbbképzési pontokat megszerezheti kötelező, bármely munkakörhöz kötött vagy választható továbbképzés teljesítésével, azzal, hogy választható továbbképzés teljesítésével legfeljebb az előírt továbbképzési pontok 40%-a teljesíthető.

A 2018-as évben a Központ költségvetésében 780 000,-Ft állt rendelkezésre képzések megvalósítására.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság folyamatosan közzéteszi az elérhető képzések listáját. A jelenleg elérhető listából megállapítható, hogy egy képzés költsége átlagosan 68 000,-Ft/fő/képzés. A képzések időtartama általában 40 óra.

A Központ a dolgozók részére folyamatosan biztosítja a szupervízió lehetőséget is.

A szupervízió olyan speciális szakmai személyiségfejlesztő módszer, amelynek alkalmazása nélkülözhetetlen a segítő foglalkozásúak – köztük a szociális területen személyes gondoskodást végző szakemberek - hivatásgondozásában, saját mentálhigiénájában, szakmai továbbképzésében és munkájának minőségbiztosításában.

A szupervízió célja a szakmai kompetencia növelése, a kooperáció és a hatékonyság fejlesztése. Elősegíti az intervenciók lehetőségeinek tudatosítását, és támogatja a kapcsolatok és munkaköri rendszerek hatékony együttműködését.

A szupervízió nem felügyelet, nem ellenőrzés, hanem egy tanulási folyamat a személyes tapasztalat szakmai és/vagy személyes kontextusában. Eszköztára az alkalmazott pszichológia és a pszichoterápia módszerei közül integrálódnak, tiszteletben tartva a kompetenciahatárokat és kereteket.

A szupervízió egy önismeret-fejlesztő módszer, tanulási folyamat, amely személyes és szakmai elakadások vagy útelágazások során felmerülő kérdésekkel és problémákkal foglalkozik.

A szupervíziós tanulás célja, hogy ezeknek az elakadásoknak, problémáknak a feldolgozása révén képesek legyünk ránézni önmagunkra, képesek legyünk megérteni saját működésünket, reakcióinkat, azok eredetét és ez a megértés azután hozzásegít önmagunk tanulásához, önmagunk megerősítéséhez, a továbblépéshez.

A segítő szakmában nagyon fontos a folyamatos szupervízió, esetmegbeszélés. Mivel a munkatársak a munkavégzés során folyamatosan nehéz élethelyzetekkel, problémákkal találják szemben magukat, a problémákat nem szabad „haza vinni”, azokat ki kell beszélni magukból. A Központ intézményvezetője fontosnak tartotta ezért a „csapata” folyamatos, mondhatni sajátos szupervízióját. A munkarend a Központban ennek megfelelően úgy alakult

ki, hogy reggel 08.00 órakor közös reggelit fogyasztanak el, ami során megbeszélnek a felmerült eseteket, problémákat, és egymás részére segítséget, támogatást nyújtanak. Ez minden reggel egy fél órát vesz igénybe, így viszont lehetőségük van arra, hogy nyugodtan megbeszéljenek minden felmerülő kérdést. Délben szintén közösen fogyasztják el az ebédet a Központ erre kialakított közösségi helyiségében, amely ebéd során szintén megbeszélnek a felmerült eseteket, problémákat. A munkatársak nők, akik szociálisan sokkal érzékenyebbek, mint a férfiak, így a számukra kiemelten fontos a szupervízió, esetmegbeszélés.

A Központ vezetője rendszeresen szervez kirándulásokat csapatépítő jelleggel, hogy új élményekkel feltöltődve tudják a munkatársak végezni munkájukat. A vezető egy olyan sajátos, jól működő, belülről kialakított rendszert épített ki, ami a dolgozók lelki egészségének megőrzése céljából nagyon fontos, és csapat egységét is jól tartja fenn. A segítő szakmát jelentő Központ munkarendjének, szervezetének külső szakértő általi átalakítása nem indokolt, sőt éppen ellenkezőleg árthat, mert a munkatársak személyiségét, lelkét ismerni kell ahhoz, hogy ezen a nehéz „terepen” motiválni lehessen a kollégákat. A vezető, aki munkatársait jól ismeri, ezt felismerte, és megfelelő csapatot kialakítva, kollégái ventillációját szem előtt tartva, biztosítja a jó hangulatú munkavégzést.

4.9 A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ finanszírozása

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ önálló költségvetéssel rendelkező intézmény. Bevétele a központi költségvetéstől kapott támogatás. A támogatás mértéke/összege a költségvetési törvény egyes szociális és gyermekjóléti feladatok támogatása pontban kerül meghatározásra.

A központi költségvetés a számított szakmai létszám alapján támogatást biztosít a Szocvtv., a Gyvt. és a Kiegészítő szabályok 5.o) pontja szerinti szakmai szabályoknak megfelelően család- és gyermekjóléti szolgálatot biztosító települési önkormányzatok részére, a személyi és dologi kiadások elismert átlagos költségei figyelembevételével.

A támogatásra a feladat ellátására kötelezett önkormányzat, azaz az önálló polgármesteri hivatalt működtető, illetve a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti önkormányzat jogosult. Ez utóbbi esetben a támogatás igénylője a támogatásból a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó valamennyi település feladatellátását biztosítja.

ÖSSZEGZÉS

A tanulmány végére érve megállapítható, hogy az önkormányzati fenntartású szolgáltatók, intézmények esetében nehéz hatékony szervezetfejlesztésről beszélni. A tanulmányban be lett mutatva, hogy a Központ és Szolgálat munkatársai milyen sokrétű, és hány településre kiterjedő feladatot kell, hogy ellássanak. A tanulmány egyebekben nem tért ki hosszasan a dolgozókat terhelő adminisztrációs terhekre, így arra, hogy hányféle dokumentációt kell vezetniük, arra, hogy naponta jelentési kötelezettségük van az országos központú szervek felé.

A feladatot lakosságszám alapján látják el a Központok, azonban az Ormánságban, ami az ország leghátrányosabb térségének számít, a hátrányos helyzetű lakosság aránya is jóval magasabb az átlaghoz képest. Ezáltal a Központ és Szolgálat által ellátandó feladatokat sokkal gyakrabban és többen veszik igénybe, mint egy ugyanilyen lakosságszámú, de kedvezőbb helyzetben lévő térségben.

Helyi szinten ez ellen tenni nem lehet, mert a Sellye Család- és Gyermejkölési Szolgálat 4 esztmenedzserének – akik közül egy vezetői feladatokat is ellát – kell 38 település vonatkozásában ellátni a központ feladatait. A létszám adott, a központi költségvetéstől kapott támogatás összege adott. A jogalkotónak kellene felismernie azt, hogy a leghátrányosabb

járások vonatkozásában indokolt lenne többlet támogatás biztosítása, hogy több embert tudjanak alkalmazni a feladatok ellátására.

Pénzügyi oldalról a Központ a központi költségvetéstől függ. A központi költségvetéstől kapott támogatáson kívül egyéb bevételre nem tud szert tenni, gazdasági tevékenységet nem végezhet, amiből bevétele származna, így a lehetőségek pénzügyi vonatkozásban is végesek.

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ személyzeti politikáját megismerve megállapítható, hogy az egyéni szükségletekre jól reflektáló rendszer került kialakításra, ami figyelembe veszi a segítő szakma jelleget, a folyamatos esetmegbeszélések iránti igényt, a ventilláció és szupervízió szükségességét. Az egyéni szupervízióra, egyes választható szakmai továbbképzésekre lenne igény, azonban ezek finanszírozása a költségvetésből nem biztosított, az egyéneknek pedig a bérükből nem telik arra, hogy ezen költséges továbbképzéseket megfinanszírozzák.

MELLÉKLETEK:

1. számú melléklet: Alapító Okirat
2. számú melléklet: Szervezeti és Működési Szabályzat
3. számú melléklet: 2018. évi elemi költségvetés

Okirat száma: 5624/2015.

Alapító okirat

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a alapján a Sellye Család-és Gyermekjóléti Központ alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

- 1.1. A költségvetési szerv
 - 1.1.1. megnevezése : Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ
- 1.2. A költségvetési szerv
 - 1.2.1. székhelye: 7960 Sellye, Erdély u. 4.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

- 2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2016.01.01.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

- 3.1. A költségvetési szerv irányító szervének
 - 3.1.1. megnevezése: Sellye Város Önkormányzat Képviselő-testülete
 - 3.1.2. székhelye: 7960 Sellye, Dózsa Gy. u. 1.
- 3.2. A költségvetési szerv fenntartójának
 - 3.2.1. megnevezése: Sellye Város Önkormányzat
 - 3.2.2. székhelye: 7960 Sellye, Dózsa Gy. u. 1.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata:

4.1.1. A Szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. tv. (a továbbiakban: Szt.) 64. §-a és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.) 39-40. § alapján

- **Család- és gyermekjóléti szolgálat**

4.1.2. A Gyvt. 40/A.§.alapján

- **Család-és gyermekjóléti központ**

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	889900	Máshová nem sorolható egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége

Az intézmény

1) A családsegítés keretében biztosítja a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott, az Szt. 64.§-ban meghatározott szolgáltatást.

2) A gyermekjóléti szolgáltatás keretében a gyermek testi és lelki egészségének, családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelően a Gyvt. 39-40.§ alapján nyújtott általános szolgáltatás.

3) A család-és gyermekjóléti központ keretében ellátja az Szt. 64.§.(4) bekezdésében, és a Gyvt. 40./A.§-ában előírt, az általános szolgáltatást meghaladó többlet feladatokat.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	104042	Gyermekjóléti szolgáltatások
2	107054	Családsegítés

4.5 A költségvetési szerv illetékessége, működési területe:

	Közös hivatal székhely önkormányzata a Gyvt.94.§ (2a) bek. alapján	Hivatalhoz tartozó ellátott települések
1	Sellye Város Önkormányzat (Család-és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában)	• Sellye város lakossága • Bogdása község lakossága • Drávafok község lakossága • Drávaiványi község lakossága • Kákics község lakossága • Markóc község lakossága

		• Marócsa község lakossága • Okorág község lakossága • Sósvertike község lakossága
	Járás székhely önkormányzata a Gyvt.94.§ (4) bek. alapján	Ellátott települések
2	Sellye Város Önkormányzat (Család-és Gyermekvédelmi Központ vonatkozásában)	• Sellyei járás 38 települése számára

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje:

Az intézmény vezetőjét Sellye Város Önkormányzat Képviselő-testülete bízza meg illetve menti fel a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv., valamint közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992.évi XXXIII. törvénynek a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet alapján, nyilvános pályázat útján. A megbízás legfeljebb 5 év határozott időre szól. A megbízás előkészítése a polgármester feladata. A pályáztatással kapcsolatos feladatokat a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal látja el. Az intézmény vezetője felett az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	közalkalmazotti jogviszony	Közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv.
2	munkaviszony	A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv.
3	megbízási jogviszony	a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv.

6. Záró rendelkezés

Jelen alapító okiratot 2016. január 1. napjától kell alkalmazni.

Kelt Sellye, 2015. november 28.

 Nagy Attila
 polgármester

Adatellenőrző kód: -6f-74757b-1b5b-22-222f-2c2c46-5f2-304141-3e1e-63

Fejezeti jellemző adatok

fejezet	cím/alcím

A fejezet megnevezése, székhelye:

BARANYA

Önkormányzati jellemző adatok

02 megye	2000 pénzügyi körzet	74 település- típus

A megye megnevezése, önkormányzat székhelye

BARANYA
SELLE

Szerv számjele

833448 PIR-törzsszám	1251 szektor	889900 szakágazat

A szerv megnevezése, székhelye:

SELLE CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

7960 Sellye Erdély utca 4

Irányító (fejezetet irányító) szerv:

Elemi költségvetés

típus	év	hónap	naptól	-	hónap	napig
	2018	01	01	-	12	31

SELLE 2018. év. FEBRUÁR hó 28. nap

Horváth Nóra
a szerv gazdasági vezetője

a szerv vezetője

Készítette, ill. felvilágosítást nyújt:

HORVÁTH NÓRA (név)
+31 580-901 (telefon)

Az irányító (fejezetet irányító) szerv részéről jóváhagyta:

KEZESNE SPANG LILIA (aláírás)
+31 480-682 (név, telefon)

a szerv adatszolgáltatási, beszámolási tevékenységeit ellátó
költségvetési szerv PIR-törzsszáma

833448

a szerv könyvviteli feladatainak teljesítésére használt
számviteli program neve

ASP

Tartalomjegyzék	
Szám	Űrlap megnevezés
01	K1-K8. Költségvetési kiadások
02	B1-B7. Költségvetési bevételek
04	B8. Finanszírozási bevételek
08	Adatszolgáltatás a személyi juttatások és a foglalkoztatottak, választott tisztségviselők összetételéről
09	A létszám funkciócsoportonkénti megoszlása

Üres űrlapok jegyzéke	
Szám	Űrlap megnevezés
03	K9. Finanszírozási kiadások

01 - K1-K8. Költségvetési kiadások			
#	Megnevezés	Bredeti előirányzat	
2	3	4	
01	Törvény szerinti illetmények, munkabérek (K1101)		16 618 306
03	Céltartalék, projektpremium (K1103)		50 000
04	Készletérté, ágrvelti, helyettesítési díj, működési költségvetés (K1104)		355 000
08	Ruházati költségvetés (K1108)		105 000
09	Költségvetési költségvetés (K1109)		450 000
14	Foglalkoztatottak személyi juttatásai (=01+...+13) (K11)		17 578 306
16	Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban nem saját foglalkoztatottnak fizetett juttatások (K122)		1 500 000
18	Külső személyi juttatások (=15+16+17) (K12)		1 500 000
19	Személyi juttatások (=14+18) (K1)		19 078 306
20	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)		3 487 791
22	Üzemeltetési anyagok beszerzése (K312)		430 000
24	Készletbeszerzés (=21+22+23) (K31)		430 000
26	Egyéb kommunikációs szolgáltatások (K322)		420 000
27	Kommunikációs szolgáltatások (=25+26) (K32)		420 000
28	Közvetlen díjak (K331)		830 000
33	Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások (K336)		780 000
34	Egyéb szolgáltatások (K337)		410 000
35	Szolgáltatási kiadások (=28+...+34) (K33)		2 020 000
36	Küldetések kiadásai (K341)		800 000
38	Küldetések, reklám- és propagandakiadások (=36+37) (K34)		800 000
39	Működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó (K351)		633 700
43	Egyéb dologi kiadások (K355)		20 000
44	Külföldi befizetések és egyéb dologi kiadások (=39+...+43) (K35)		653 700
45	Dologi kiadások (=24+27+35+38+44) (K3)		4 323 700
63	Egyéb működési célú támogatások államháztartáson belülről (K506)		90 000
71	Egyéb működési célú kiadások (=55+59+...+70) (K5)		90 000
95	Költségvetési kiadások (=19+20+45+54+71+79+84+94) (K1-K8)		26 979 797

02 - B1-B7. Költségvetési bevételek			
#	Megnevezés	Eredeti előirányzat	
2		3	4
12	Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről (B16)		1 436 609
13	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (=07+...+12) (B1)		1 436 609
68	Költségvetési bevételek (=13+19+33+49+55+61+67) (B1-B7)		1 436 609

04 - B8. Finanszírozási bevételek			
#	Megnevezés	Eredeti előirányzat	
2		3	4
10	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele (B8131)		172 617
12	Maradvány igénybevétele (=10+11) (B813)		172 617
15	Központi, irányító szervi támogatás (B816)		25 370 571
21	Belföldi finanszírozás bevételei (=04+09+12+...+17+20) (B81)		25 543 188
30	Finanszírozási bevételek (=21+27+28+29) (B8)		25 543 188

08 - Adatszolgáltatás a személyi juttatások és a foglalkoztatottak, választott tisztviselők összetételéről											
#	Megnevezés	Létszám fő (Tervezett átlagos statisztikai állományi létszám, éves)	Törvény szerinti illetmények, munkabérek	Normatív jutalmak, céljuttatás, projektpremium	Készletért, ügyeleti, helyettesítési díj, túlóra, túlszolgálat	Végkielégítés, jubileumi jutalom	Béren kívüli juttatások	Költségátvitelések	Támogatások	Foglalkoztatottak egyéb személyi juttatásai	Választott tisztviselők juttatásai
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
24	Isosztályvezető, Isosztályvezető-helyettes, osztályvezető, ügykezelő osztályvezető, további vezető	1	2 886 000	0	125 000	0	0	97 500	0	0	0
28	"E"-J fizetési osztály összesen	6	13 732 306	50 000	230 000	0	0	457 500	0	0	0
36	KÖZALKALMAZOTTAK ÖSSZESEN: (=23+...+35)	7	16 618 306	50 000	355 000	0	0	555 000	0	0	0
79	FOGLALKOZTATOTTAK ÖSSZESEN (=22+36+47+53+58+66+78)	7	16 618 306	50 000	355 000	0	0	555 000	0	0	0
80	Nyitőlétszám (az időszak első napján munkaviszonyban állók statisztikai állományi létszáma) (fő)	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
81	Munkajogi nyitőlétszám (az időszak első napján munkaviszonyban állók létszáma) (fő)	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84	Átlagos statisztikai állományi létszám (tervezett éves átlagos statisztikai állományi létszám) (fő)	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0

09 - A létszám funkciócsoportonkénti megoszlása									
#	Megnevezés	Vezetői létszám: középfokú végzettséggel	Vezetői létszám: felsőfokú végzettséggel	Vezetői létszám - Összesen	Nem vezetői létszám: alapfokú végzettséggel	Nem vezetői létszám: középfokú végzettséggel	Nem vezetői létszám: felsőfokú végzettséggel	Nem vezetői létszám - Összesen	Létszám összesen
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
02	b) csoport	0	1	1	0	0	0	0	1
03	Összesen (01+02)	0	1	1	0	0	0	0	1
12	Egyéb (...)	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Összesen (04+...+12)	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Összesen (03+13+26) = (28+32+48+56)	0	1	1	0	0	0	0	0
32	Közalkalmazottak (33+34+35)	0	1	1	0	0	0	0	0
33	I. funkció csoport	0	1	1	0	0	0	0	0
34	II. funkció csoport	0	0	0	0	0	0	0	0

*Sellye Család - és Gyermekjóléti
Központ
Szervezeti és Működési Szabályzat*

2016.

Tartalom

I. Missziós Nyilatkozat

II. Az intézmény működésének alapelvei

III. Általános rendelkezések

III./1. Az SZMSZ célja, feladata

III./2. SZMSZ személyi és időbeli hatálya

III./3. Az intézmény általános jellemzői

- Az intézmény jogállása, vagyonkezelése
- Az intézmény ellátási területe
- Az intézmény adatai

III./4. Az intézmény bélyegzői

- Az intézmény szervezeti felépítése, feladatai

IV. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

IV./1. Alapszolgáltatás keretein belül végzett feladatok:

V. Család- és Gyermekjóléti Központ

V./1. Hatósági munkát végez

V./2. Speciális tanácsadói feladatokat végez

V./3. Speciális szolgáltatások

VI. Az SZMSZ alapjául szolgáló jogszabályok

VI./1. Törvények

VI./2. Kormányrendeletek

VII. Az intézmény működéséhez szükséges szakmai apparátus

VII./1. Az intézmény vezetőjének jogállása, kinevezési rend

VII./2. Az intézmény dolgozói

VII./3. Feladatkörök

- Szociális asszisztens
- Családsegítő
- Utcai szociális munka tanácsadó
- Pszichológiai tanácsadó

- Jogi tanácsadó
- Járási jelzőrendszeri tanácsadó
- Esetmenedzser

VIII. Munkaviszonyhoz kapcsolódó szabályok

- VIII./1. A munkáltatói jogok gyakorlása
- VIII./2. A vezetői utasítások rendje
- VIII./3. Az intézményi helyettesítés rendje
- VIII./4. Szabadság rendje
- VIII./5. A munkakörök, végleges, illetve ideiglenes átadása-átvétele
- VIII./6. Eljárás az intézmény nevében, az intézmény képviselője
- VIII./7. Iratkezelés
- VIII./8. Adatvédelem, adatkezelés
- VIII./9. Aláírási jogosultság
- VIII./10. Bélyegzők használata
- VIII./11. Az intézményvezetést segítő tanácsadó szervek

IX. Az intézményben érvényes munkarend, nyitva tartás

- Munkarend
- Az intézmény ügyfélfogadási rendje

X. Záró rendelkezések

I. Missziós Nyilatkozat

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ személyes gondoskodást nyújtó, gyermekjóléti alapellátásokat és szociális alapszolgáltatást végző intézmény. Célunk, hogy a szolgáltatásunkat igénybe vevő gyermekek, felnőttek, családok részére magas szakmai színvonalú ellátást nyújtsunk.

Munkánk során az alábbiakról gondoskodunk:

- Az egyének és családok szociális és gyermekvédelmi ellátása és védelme
- Testi, lelki, mentálhigiénés gondozás
- Teljes nyitottság az ellátottak egyéni igényeire, problémáira

Mindezen feladatokat szakmailag jól képzett, a klienseink iránt empátiával és elkötelezettséggel bíró, róluk nagy odaadással gondoskodni tudó szakemberek végzik.

További célunk, hogy klienseink a személyes gondoskodás és odafigyelés által jó körülmények között, biztonságban érezzék magukat. Minden dolgozónk felelős azért, hogy az intézménnyel kapcsolatba lépők elégedettek legyenek munkánkkal.

II. Az intézmény működésének alapelvei

- **Problémaérzékenység**
- **Optimizmus**
- **Szubszidiaritás elve:** Az intézmény szolgáltatásait a helyi igényekre reagálva, az ügyfelek életteréhez lehető legközelebb nyújtja. A szolgáltatás nyújtásakor figyelembe veszi az egyes területeken élők szükségleteit, igényeit.
- **Nyitottság elve:** az egyének, csoportok, közösségek közvetlenül kereshetik fel vagy a területen működő intézmények/szervezetek javasolhatják a kapcsolatfelvételt. Az intézmény szolgáltatását bárki igénybe veheti.
- **Önkéntesség elve:** az intézmény az ellátottakkal, az önkéntesség elvével alakít ki kapcsolatot. Működése szolgáltató jellegű. Az együttműködés és a szolgáltatás igénybevételének alapja az ellátottakkal közösen meghatározott célok elérése, megvalósítása. A munkatársak az ellátottak érdekeit képviselve tevékenykednek, az

érintett személy, illetve törvényes képviselője hozzájárulásával és együttműködésével intézkednek, kivéve, ha súlyos veszélyeztetettség, elháríthatatlan akadály, vagy sürgős szükség áll fenn.

- **Egységes szakmaiság elve:** az intézmény a hozzá önként, jelzőrendszeren vagy hatósági megkeresés útján kerülő ellátottakkal lehetőség szerint a probléma és az azt fogadó segítő, szakmai kongruenciája alapján foglalkozik. A családsegítés, tanácsadás, esetmenedzselés segítő munka, egységes szakmai alapelvekkel történik, a különböző típusú ügyekre érvényes visszajelzési és adminisztrációs kötelezettségek figyelembevételével.
- **A személyiségi jogok védelmének elve:** a munka során a munkatársak tudomására jutott - az ellátottak személyiségi jogait érintő - adatok és tények nyilvántartására és kezelésére vonatkozóan, kötelező az adatok védelméről szóló törvényben és a Szociális Munka Etikai Kódexében megállapított alapelvek betartása. Minden ember méltóságának, értékeinek, jogainak, céljainak, szándékainak tiszteletben tartása. Amennyiben a társadalmi felelősség vagy egyéb kötelezettségek ezt a felelősséget módosítják, a kliens tájékoztatása szükséges.
- **Esélyegyenlőség és egyenlőség elve:** az intézmény munkatársai minden ellátott ügyével nemre, korra, családi állapotra, vallási felekezetre, szexuális irányultságra, nemzeti-etnikai hovatartozásra való tekintet nélkül kötelesek foglalkozni, illetve a hatáskörükbe nem tartozó, vagy azt meghaladó ügyekben a szükséges felvilágosítást megadni, a problémamegoldás szerinti megfelelő intézménybe irányítani.
A kliens kiszolgáltatott helyzetével történő visszaélés tilos!

III. Általános rendelkezések

III./1. Az SZMSZ célja, feladata

A szervezeti és működési szabályzat határozza meg az intézmény szervezeti felépítését, működésének rendjét, a belső és külső kapcsolatokra vonatkozó megállapodásokat és azon rendelkezéseket, amelyeket jogszabály nem utal más hatáskörbe.

III./2. SZMSZ személyi és időbeli hatálya

A szervezeti és működési szabályzat valamint a belső szabályzatok betartása az intézmény valamennyi alkalmazottjára nézve kötelező érvényű. Az SZMSZ-t az intézményvezető terjeszti elő. A szabályzat a fenntartó elfogadásával lép hatályba és határozatlan időre szól.

III./3. Az intézmény általános jellemzői

➤ Az intézmény jogállása, vagyonkezelése

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ részben önállóan működő költségvetési szerv. Képviselét Sellye Város Képviselő-testülete által kinevezett intézményvezető látja el.

A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységet nem folytat.

Az intézményt a használatába adott vagyontárgyakra megilletik a tulajdonosi jogosítványok és terhelik a tulajdonosi kötelezettségek azzal a korlátozással, hogy a tulajdonost megillető rendelkezési jogból az intézmény az alkalomszerűen, vagy határozott időre szóló haszonbérleti szerződés útján történő hasznosítás jogát gyakorolhatja.

A hasznosítás az intézmény feladatainak ellátását nem veszélyezteti, színvonalát nem csökkentheti. Az intézmény a vagyon feletti rendelkezés jogát az intézményvezető útján gyakorolhatja.

➤ Az intézmény ellátási területe

Központi feladatellátás során Sellye Járás közigazgatási területének egésze (38 település) szolgálati feladatellátás során Sellye Közös Önkormányzati Hivatal közigazgatási területe (9

➤ Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ

Az intézmény rövidített megnevezése: CSGYK

Az intézmény székhelye: 7960 Sellye, Erdély u. 4.

Az intézmény számlaszáma: 11731128-15833442

Számlavezető intézet: OTP Bank Rt.

Az intézmény adóazonosító száma 15833442-1-02

Az intézmény törzsszáma: 833448

Az intézmény statisztikai számjele: 16717671-8899-322-08

Az intézmény államháztartási szakágazati besorolása: 889900 mns egyéb szociális
ellátás bentlakás nélkül

Kormányzati funkció szám, megnevezés: 104042 Gyermekjóléti szolgáltatások
107054 Családsegítés
Az intézmény Alapító Okiratának száma: 5624/2015.

➤ **Az intézmény bélyegzői**

Kör és hosszú bélyegző. A körbélyegzők tartalmazzák az intézmény nevét, megyét és címet.

A hosszú bélyegzők az intézmény nevén, székhelyén kívül tartalmazzák az intézmény adószámát.

➤ **Az intézmény szervezeti felépítése, feladatai**

A Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai egységei:

1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
2. Család- és Gyermekjóléti Központ
 - Hatósági munkacsoport
 - Speciális szolgáltatások munkacsoport

IV. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Család- és gyermekjóléti alapszolgáltatást lát el.

IV./1. Alapszolgáltatás keretein belül végzett feladatok:

- információadás
- jelzőrendszer működtetése
- kríziskezelés
- esetmenedzselés – koordináció
 - ellátásokhoz való hozzájutás segítése
 - természetbeni / pénzbeli ellátásokhoz való hozzájutás segítése
 - eseti gyámként kirendelhető családgondozó biztosítása
 - általános tanácsadás: szociális, életvezetési, mentális, háztartási gazdálkodás
 - családgondozás gyermekekkel, családjukkal, egyénekekkel

- csoportmunka
- egyéni és csoportos készségfejlesztés
- közösségfejlesztés
- adománykezelés

V. Család- és Gyermekjóléti Központ

V./1. Hatósági munkát végez

- Hatósági tevékenységhez tartozó feladatok:
- javaslat hatósági intézkedésre (védelembe vétel, megelőző pártfogás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel)
- feladatellátás gyámhatósági intézkedés alapján (védelembe vétel, megelőző pártfogás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel)
- családgondozás a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében
- utógondozás a nevelésbe vétel megszűnését követően

V./2. Speciális tanácsadói feladatokat végez

- Kapcsolattartási ügyeletet tart, melyet mediátori képesítéssel rendelkező kolléga végezhet, megbízási szerződés keretében. A kapcsolattartási ügyelet biztosítja:
 - A gyermek és a vele kapcsolattartásra jogosult számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt.
 - A felügyeletet ellátó szakembert.
 - Gyermekvédelmi közvetítői eljárást (mediáció).
 - Konfliktuskezelő, segítő szolgáltatást vagy az önálló szakmai programmal rendelkező kapcsolatügyi szolgáltatást.

- Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti telefonos szolgálat

A készenléti szolgálat célja a Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy szolgáltatás nyújtása.

A készenléti szolgálatot állandóan hívható telefonszám biztosításával kell megszervezni oly módon, hogy a készenlétben lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani.

A közalkalmazott a rendelkezésre állás ideje alatt köteles munkára képes állapotát megőrizni, és a munkát munkáltatója utasításainak megfelelően végezni. (Mt. 110.§(3) bek.)

A közalkalmazott a rendelkezésre állás ideje alatt köteles az előírt adminisztrációt és jelenléti ívet megfelelően vezetni, továbbá a rendelkezésre állás lejáratakor a készenlét tartásához szükséges telefonkészüléket annak minden tartozékával, valamint az adminisztrációhoz szükséges iratokat a soron következő kollégának átadni.

V./3. Speciális szolgáltatások

- Utcai szociális munka
- Jogi tanácsadás
- Pszichológiai tanácsadás
- Családkonzultációs/ mediációs szolgáltatás

VI. Az SZMSZ alapjául szolgáló jogszabályok

VI./1. Törvények

- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2007. évi CLII. törvény egyes vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségekről
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
- 2011. évi CCCXI. törvény a családok védelméről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
- 2012. évi II. törvény a Munka Törvénykönyvéről
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- Magyarország Alaptörvénye

VI./2. Kormányrendeletek

- 369/2013. (X. 24) kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról
- 149/1997(X. 10.) kormányrendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi gyámügyi eljárásokról
- 335/2005 (XII. 29.) korm. rendelet a közfeladatot ellátó intézmények iratkezelésének általános követelményeiről
- 328/2011 (XII. 29) kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 29/1993. (II. 17.) kormány rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról
- 226/2006 (XI. 20.) korm. rend. a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról
- 235/1997. (XII. 17.) korm. rend. a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 257/2000 (XII. 26.) korm. rend. a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 321/2009 (XII. 29.) korm. rend. a szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről
- Egyéb rendeletek, jogforrások
- 15/1998. (IV. 30.) nm rendelet a a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek feladatairól és működésük feltételeiről
- 1/2000 (I. 7.) SZCSM. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 9/2000 (VII. 4.) SZCSM. rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 8/2000 (VII. 4.) SZCSM. rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról

- 9/1999 (XI. 24.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybe vételéről
- 81/2004. (IX. 18.) SZCSM rendelet az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről
- aktuális és érvényes működési engedélyek

Az intézmény jogszabályi kötelezettségének eleget tesz azzal, hogy működése során mindig a hatályos jogi szabályozást veszi alapul, szervezeti és működési szabályzatát, valamint egyéb belső szabályait a törvényi módosításoknak megfelelően aktualizálja.

VII. Az intézmény működéséhez szükséges szakmai apparátus

VII./1. Az intézmény vezetőjének jogállása, kinevezési rend

- Az intézmény vezetőjének kinevezését Sellye Város Képviselő-testülete a Közkalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban Kjt.) vonatkozó rendelkezései alapján hagyja jóvá. Az intézményvezető magasabb vezető beosztással megbízott közalkalmazott.
- Az intézményvezető felett a munkáltatói jogokat Sellye Város polgármestere gyakorolja.
- Az intézményvezetőt távollétében, akadályoztatása esetén a kijelölt személy helyettesíti, képviseli különböző hatósági eljárás során, egyben ellátja a vezető által meghatározott feladatokat. Ugyanakkor az intézményvezető kizárólagos hatáskörébe tartozik az utalványozás feladatkörének ellátása.
- Az intézmény küldetését, szakmai irányait és prioritásait, a törvényi és fenntartói előírások és keretek betartásával az intézményvezető határozza meg.
- Az intézményvezető a missziós nyilatkozattal összhangban tervezi az intézmény által nyújtott ellátási és más szolgáltatási feladatokat, más szakmai eljárásokat, és biztosítja a hatályos jogszabályoknak és az intézmény működését meghatározó szabályzatoknak való megfelelést.

- Az intézményvezető felelős az intézmény zavartalan működéséért, az ellátások és szolgáltatások optimalizálásáért, a szakmai működés feltételeinek kialakításáért, megtartásáért, valamint a gazdasági tevékenységért.
Irányítja az alapító okiratban, szervezeti és működési szabályzatban, valamint a szakmai programban meghatározott intézményi munkát. Felelős továbbá az intézmény feladatai ellátásához a használatába adott vagyon rendeltetésszerű használatáért, munkavédelmi tevékenység ellátásáért, kötelező orvosi vizsgálat biztosításáért, az intézmény gazdálkodásában a gazdaságosság követelményének érvényesítéséért, beszámolási, információszolgáltatási kötelezettség teljesítéséért.
- Az intézményvezető biztosítja az intézményi működéshez és a szolgáltatások nyújtásához szükséges személyi, tárgyi és szakmai feltételeket. Gondoskodik a dolgozók folyamatos szakmai előmeneteléről, szakmai képzéséről, ezáltal a színvonalas szakmai munkáról. Részt vesz az intézmény minőségbiztosítási rendszerének elkészítésében és működtetésében.
- Az intézményvezető reagál a szakmai és pénzügyi ellenőrzésekre, a fenntartója és ágazati minisztériuma iránymutatásaira. Figyelemmel kíséri a jogszabályváltozásokat. Ellenőrzi az előírt normák betartását és ennek alapján megteszi a szükséges intézkedéseket. Ellenőrzi a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak betartását, a munkafegyelem, a Szociális Munka Etikai Kódexének betartását.
Figyelemmel kíséri az intézmény egészéhez kapcsolódó pályázatokat, segíti a pályázatok elkészítését.
- Az intézményvezető kapcsolatot tart a járás településeinek önkormányzataival, a társintézmények képviselőivel, helyi, területi és országos szakmai szervezetekkel, intézményekkel, civil szervezetekkel, a gyermekjogi/ellátottjogi képviselővel.
- Az intézményvezető javaslatot tesz a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ szociális és gyermekjóléti ellátásainak fejlesztésére, korszerűsítésre.
- Az intézményvezető vezetői feladatainak ellátása körében arra törekszik, hogy a Család- és Gyermekjóléti Központ dolgozói körében egységesen érvényesüljenek az intézmény által követett alapelvek.
- Szervezi az egység dolgozóinak beiskolázását, továbbtanulását, továbbképzését; valamint elkészíti a tanulmányi szerződéseket, az éves továbbképzési tervet, gyakornoki szabályzatokat.

Az intézményvezető feladatkörét munkaköri leírása tartalmazza.

VII./2. Az intézmény dolgozói

- A dolgozók kötelesek a munkaköri leírásuknak, az intézmény belső szabályzatainak, és a szakmai irányelveknek, elvárásoknak megfelelően végezni feladatukat.
- A dolgozók kötelesek munkájukat a kijelölt munkahelyen; a számukra meghatározott munkarend szerint elvárható, és fokozottan javuló szakértelemmel és pontossággal, a vagyonvédelem és környezetvédelem szabályait betartva elvárható gondossággal, a személyiségi jogokat és az adatvédelmi szabályokat tiszteletben tartva végezni.
- A dolgozók feladata a munkakörük ellátásához szükséges jogszabályok és előírások megismerése, a munkavégzés során maradéktalan alkalmazása, munkaköri feladataik ellátása során a jogszabályok előírásainak maradéktalan betartása.
- A dolgozók kötelessége a munkahelyi vezető által részükre meghatározott feladatok maradéktalan elvégzése. Lelkiismeretes, hatékony, gyors és szakszerű ügyintézés; a feladatoknak az előírt határidőre, az elvárt minőségben történő végrehajtása. A napi munkaidő teljes mértékű kihasználása, a határidők maradéktalan betartása. Az intézmény tulajdona védelmével kapcsolatos előírások maradéktalan betartása. A munkarend, a munka-és bizonylati fegyelem betartása. A munka-és tűzvédelmi, továbbá a balesetvédelmi és egyéb biztonsági előírások és berendezések megismerése, a szabályok betartása, időszakos oktatásokon és vizsgákon való részvétel. A munkakörre vonatkozó egészségügyi alkalmassági előírások betartása. Szakmai felkészültségük folyamatos fejlesztése. A jogszabályokkal ellentétes, az intézmény vagy az ellátottak érdekét sértő intézkedések ellen észrevétel benyújtása. Üzleti és magántitok megtartása, tartózkodás minden olyan magatartástól, nyilatkozattól, tény adat vagy körülmény közlésétől, amely az intézmény vagy ellátottak jogos szakmai, gazdasági, magánérdekét, jó hírnevét sérti vagy veszélyezteti.
- Az intézmény minden munkatársa köteles a takarékosági szempontok figyelembe vételével szervezni és végezni munkáját, az intézményt és eszközeit felelősséggel használni. Az intézmény eszközeit (pl. telefon, internet, számítógép, fénymásoló stb.), berendezését a dolgozók magánjelleggel nem használhatják. Ettől eltérni az intézményvezető külön engedélyével lehetséges.
- Az intézmény dolgozóinak ismerniük, és munkájuk során alkalmazniuk kell a Szociális Munka Etikai Kódexét.

- Az intézmény házirendjét központi helyen ki kell függeszteni, az alkalmazottaknak illetve az intézmény ellátottjainak, ügyfeleinek, és az intézményben tartózkodóknak be kell tartania.

VII./3. Feladatkörök

➤ Szociális asszisztens

- Segíti a családsegítőket, tanácsadók, esetmenedzserek munkáját.
- Végzi az adminisztrációt.
- Bonyolítja az intézmény levelezését, iratkezelését.
- Végzi az iktatást.
- Figyelemmel kíséri a pályázatokat, elvégzi az azokkal kapcsolatos adminisztrációt.
- Kezeli a nyomtatványokat.
- Segíti a programok szervezését és lebonyolítását.
- Ellátja a postázással kapcsolatos feladatokat.
- Ellátja az iratok nyilvántartásával, sokszorosításával és az iratok selejtezésével, irattárazásával kapcsolatos feladatokat.
- Vezeti a nyilvántartást, jelzi a határidős feladatokat, illetve átadja az intézményvezetőnek.
- Ellátja a gépelési feladatokat.
- Szükség esetén jegyzőkönyvet vezet.
- A fent leírtakon túl köteles elvégezni mindazon feladatokat, amelyeket esetenként az érvényben levő utasítások előírnak, illetve amelyekkel munkahelyi felettese megbízza.

➤ Családsegítő

- A családsegítő a heti munkaidejének legalább felét kötetlen munkaidő-beosztás keretében végzi a szociális segítőmunka illetve az adatgyűjtés helyszínen való elvégzése érdekében.
- Ellátja a gyermekjóléti szolgáltatás Gyvt. 40.-40/A.§-ában, és családsegítés Szocvtv. 64.§-ában meghatározott feladatait, a gyermekeket ellátó egészségügyi, valamint nevelési-oktatási intézményekkel összehangoltan szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

- A családsegítő folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek, családok szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.
- Meghallgatja az ügyfél panaszát, és annak megoldása érdekében megteszi a szükséges intézkedést.
- Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- Felkérésre környezettanulmányt készít; tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.
- Kezdeményezheti a települési önkormányzatoknál új ellátás, szolgáltatás bevezetését.
- A családsegítő a jelzőrendszeri feladatának ellátása során figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. A jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban történő teljesítésére, továbbá veszélyeztetettség illetve krízishelyzet észlelése esetén megfelelő tájékoztatás adására.
- A családsegítő tájékoztatást ad a területén élő személyeknek, szervezeteknek a megtehető jelzés lehetőségéről; fogadja a beérkezett jelzéseket, amely alapján felkeresi az érintett személyt illetve családot és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad vagy megteszi a jelzés szerint szükséges intézkedéseket. Az intézkedések tényéről tájékoztatni köteles a jelzéstevőt amennyiben annak személye ismert, és tájékoztatásával nem sérti meg a gyermek bántalmazása és elhanyagolása esetén a megtett jelzésre vonatkozó zárt adatkezelés kötelezettségét.
- A családsegítő a beérkezett jelzésekről, és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a Család- és Gyermekjóléti Központnak.
- A jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít, továbbá éves szakmai tanácskozást tart, és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.
- A kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatosan kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálatral.
- A családsegítő tájékoztatási kötelezettsége során szociális és egyéb információs adatokat gyűjt és tájékoztatja az érintetteket az őt megillető

jogokról, támogatásokról és ellátásokról. A válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt és magzatát megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról; a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt vagy titkos örökbefogadás lehetőségéről és ennek intézéséről. Valamint az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás utánkövetése során igénybe vehető szolgáltatásról, kapcsolatfelvételtől az utánkövetést végző szervezettel.

- Közreműködik a területén élő személyt megillető vagy számára szükséges, ellátások szolgáltatások elintézésében, ennek érdekében együttműködik az érintett szolgáltatókkal; segíti a gyermeket illetve családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban. Segíti az átmeneti gondozás szükségessé tevő okok megszüntetését és a gyermek mielőbbi hazakerülését.
- A családsegítő szociális segítő munkát végez, melynek keretében segíti az igénybevevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében.
- Számba veszi és mozgósítja az igénybevevő saját és környezetében lévő erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe. Koordinálja az esetkezelésben résztvevő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését.
- A problémák elhárítása érdekében szükség esetén az érintett szakemberek bevonásával esetmegbeszélést illetve esetkonferenciát szervez; a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, gyermek és szülő, törvényes képviselő közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét.
- A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése érdekében szabadidős vagy közösségi programokat szervez, kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, egyházi és civil szervezeteknél programok megszervezését.
- A szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- Az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,

- A családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- A közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- A tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek,
- A szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- A kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt településen és fővárosi kerületben működő családsegítést ellátó szolgáltatónak a menedékjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítését.
- A járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgáltatónak a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján igénybe venni javasolt.
- Szociális szolgáltatásokat meghatározó, a szolgáltatást nyújtó szolgáltatóra - a jogosultsági feltételek fennállása esetén - kötelező szociális diagnózis készítését azzal, hogy a feladat ellátásába bevonhatja a nem járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgáltatót.

➤ **Utcai szociális munka tanácsadó**

- A tanácsadó segíti a magatartásával testi, lelki, szellemi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó gyermeket.
- Felkutatja a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradt gyermeket, segíti lakóhelyére való mielőbbi visszakerülését. Szükség esetén átmeneti gondozását vagy gyermekvédelmi gondoskodásban való részesítését kezdeményezi.
- A gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programokat szervez a járás egész területén, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, a Család- és

Gyermekjóléti Központban vagy egyéb helyszíneken lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

➤ **Pszichológiai tanácsadó**

- A pszichológiai tanácsadó pszichológiai (gyógypedagógiai) tanácsot ad az intézmény szolgáltatását igénybe vevő klienseknek.
- A diagnosztikus és terápiás eljárásokat szakmai belátása szerint alkalmazza.
- Vezeti a kliensről az előírás szerinti dokumentációt.
- Az előírt határidőre elkészíti a szakmai beszámolót.
- A pszichológiai tanácsadó részt vesz a szakmai megbeszéléseken, szakmai továbbképzéseken, szupervíziókon.
- Kapcsolatot tart az intézményvezetővel, szakmai vezetőkkal, családsegítőkkal, az intézmény szakmai munkáját segítő szakemberekkel, más intézmények, szakmák képviselőivel, civil szervezetekkel, támogatókkal, a szolgálattal együttműködő önkormányzatokkal.
- A pszichológiai tanácsadó javaslatot tehet megbeszélések kezdeményezésére, adminisztrációs és szakmai tevékenység korszerűsítésére, új ellátási formák létrehozására, fejlesztésére.

➤ **Jogi tanácsadó**

- A jog eszközeivel elősegíti az általa képviselt ügyfelek, szervezet eredményes működését.
- Közreműködik a törvényesség érvényre juttatásában, segítséget nyújt a jogok érvényesítéséhez valamint a kötelezettségek teljesítéséhez.
- Jogsabályi keretek között jogi tanácsot, tájékoztatást ad.
- Beadványok, kérelmek, szerződések megfogalmazása olyan esetekben, amikor az ügyfél képviselete nem szükséges.
- Internetes tájékoztatást ad az intézmény profiljával összefüggő esetekről jogi aktualitásáról.
- A kliensek személyes akadályoztatása esetén e-mailen keresztül tartja a kapcsolatot valamint ad jogi tanácsot.
- Közreműködik a szervezet belső szabályainak kidolgozásában, a mindenkor hatályban lévő jogszabályokhoz való aktualizálásában.

- Segíti az intézményt a különböző munkaviszonnyal kapcsolatos jogi kérdések megoldásában.
- Vezeti az intézményben előírt, a munkakörhöz kapcsolódó dokumentációt, szakmai beszámolót készíti.
- A jogi tanácsadó kapcsolatot tart az intézményvezetővel, szakmai vezetőkkel, az intézmény szakmai munkáját segítő szakemberekkel, munkatársakkal, más intézmények, szakmák képviselőivel, civil szervezetekkel, támogatókkal, a szolgálattal együttműködő önkormányzatokkal.

➤ **Járási jelzőrendszeri tanácsadó**

- A tanácsadó koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját.
- Szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri tervek elkészítéséhez és összehangolásához.
- Összegyűjti a települések helyi jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket.
- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak szükség esetén segítséget nyújt.
- Kivizsgálja a jelzőrendszeri tagoknak a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működésére vonatkozó jelzéseit, panaszait, segítséget nyújt a konfliktusok megoldásában.
- Megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban.
- Ha a jelzésre kötelezettek jelzési kötelezettségüknek nem tesznek eleget akkor megteszi a szükséges jelzést.
- A kapcsolati erőszak és az emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

➤ **Esetmenedzser**

- Az esetmenedzser javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére, megelőző pártfogására, ideiglenes hatályú elhelyezésére, nevelésbe vételére, családba fogadására, harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére, családba fogadó gyám kirendelésére, tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, leendő gondozási helyére vagy annak előmozdítására, családi pótlék természetben történő nyújtására.

- Együttműködik a Pártfogó Felügyelői Szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében.
- Családgondozást végez.
- Utógondozást végez.
- Védelembe vett gyermek esetén elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez; a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.
- A családi pótlék természetbeni nyújtásának ideje alatt az esetmenedzser együttműködik a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal és a kirendelt eseti gyámmal; figyelemmel kíséri az elrendelő határozatban foglaltak megvalósulását, szükség esetén kezdeményezi a gyámhatóságnál a felülvizsgálatot.
- A családi pótlék természetbeni nyújtásának felülvizsgálatakor az esetmenedzser a gyámhivatal megkeresésére tájékoztatást nyújt az eredményekről és a családi pótlék természetben történő továbbfolyósításának szükségességéről; indokolt esetben új pénzfelhasználási tervet készít, amit megküld a gyámhivatalnak; részt vesz a gyámhivatali tárgyaláson.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében az esetmenedzser együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel. Tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről, a védelembe vétel körében végzett tevékenységéről, az eset előrehaladásáról. A gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról és szakmai érvekkel alátámasztott javaslatot tesz a védelembe vétel fenntartására vagy megszüntetésére, valamint megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén a megelőző pártfogás fenntartására vagy megszüntetésére, vagy más gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó intézkedések megtételére.
- A családból kiemelt gyermek visszahelyezésének, családba fogadásának elősegítése során az esetmenedzser egyéni elhelyezési tervet készít. Együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, melynek körében támogatja a szülőket, a családba fogadó személyt a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításban, a gyermekkel való kapcsolattartásban. A nevelésbe vételt követően, és annak minden felülvizsgálata előtt az

esetmenedzser a gyermeket gondozási helyén felkeresi, és tájékozódik beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségéről, kivéve, ha a gyermek örökbe fogadható.

- A nevelésbe vétel időtartama alatt az esetmenedzser folyamatosan kapcsolatot tart a gyermek gondozási helyével, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal, és a gyermekvédelmi gyámmal.
- Javaslatot tesz a gyámhivatal felé a kapcsolattartás formájának és módjának megváltoztatására, ha a szülők, vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy körülményeiben, életvitelében bekövetkezett változás azt indokoltá teszi.
- Az esetmenedzser hatósági munka esetén bevonja a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába. Az utógondozás során együttműködik a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel.
- A visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján ellátja.

VIII. Munkaviszonyhoz kapcsolódó szabályok

VIII./1. A munkáltatói jogok gyakorlása

Az intézmény alkalmazottjait a hatályos Kjt. valamint a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000 (XII. 26.) korm. rendelet szerint az intézményvezető nevezi ki, aki az alkalmazottak tekintetében teljeskörűen gyakorolja a munkáltatói jogokat. Az intézményvezető a munkáltatói jogokat különleges esetben, valamint az érintett szakmai vezető munkaköri leírásában meghatározottak szerint átruházhatja.

Munkáltatói jogok különösen: kinevezés; átsorolás; jogviszony módosítása; jogviszony megszüntetése; Az Mt. XIII. és XIV. fejezetében meghatározott munkáltatói és munkavállalói kárfelelősség rendezése; a szakmai vezetők előzetes véleményének kikérése előtt dönt a tanulmányi szerződés kötéséről, túlmunka elrendeléséről, jutalmazásról, egyes rendszeres és nem rendszeres személyi juttatásokról; fizetés nélküli szabadság engedélyezéséről.

VIII./2. A vezetői utasítások rendje

A dolgozók számára az intézményi működés harmonikus és átlátható rendszere érdekében az itt meghatározott szabályok figyelembe vételével lehet adni:

Konkrét feladat ellátására, a végrehajtás módjára, utasítást csak a közvetlen felettes adhat.

Az intézményvezető a nem közvetlenül alárendelt dolgozóinak is adhat utasítást, de a dolgozónak gondoskodnia kell arról, hogy az utasításról a dolgozó szakmai vezetője is értesüljön.

VIII./3. Az intézményi helyettesítés rendje

A dolgozók távolléte esetén a helyettesítés rendjének kidolgozása a vezető feladata. A helyettesítéssel kapcsolatos, egyes dolgozókat érintő feladatokat a munkaköri leírásokban kell rögzíteni. Az intézményvezető a munkaköri leírások rendszerét úgy alakítja ki, hogy abban szerepeljen, hogy mely munkakör, milyen munkakört helyettesíthet.

Helyettesítésnek számít a betegállomány idejére, illetve átmenetileg ellátatlan feladatoknak saját dolgozóval való helyettesítése. A helyettesítést a vezető írásban rendeli el. Rendkívüli esetben, szóban is megtörténhet.

VIII./4. Szabadság rendje

A szabadságolásokról az intézmény folyamatos, zavartalan működtetése érdekében minden év elején szabadságolási tervet kell készíteni. A tervnek munkaköri csoportosításban kell tartalmaznia a tervezett szabadságokat, hogy a helyettesítés rendje átlátható, megoldható legyen. A rendes szabadságot lehetőleg a szabadságolási terv szerint kell kiadni, melynek kiadására a szakmai vezető jogosult.

A rendkívüli és a fizetetlen szabadságokat az intézményvezető engedélyezi. Az intézményvezető távollétében a megbízott vezető, ennek hiányában a közvetlen szakmai vezető engedélyez. A szabadságokról szabadság-nyilvántartást kell vezetni szakmai egységenként.

VIII./5. A munkakörök, végleges, illetve ideiglenes átadása-átvétele

A munkakörök átadás-átvételéről adott dolgozó munkaviszonyának megszűntetésekor vagy tartós távollét esetén az intézményvezető gondoskodik.

Az átadás-átvételtől jegyzőkönyv készül.

A jegyzőkönyv kötelező tartalmi elemei:

- a) az átadás-átvétel időpontja
- b) a munkakörrel kapcsolatos fontosabb információ, tájékoztatás,
- c) a munka ellátása során folyamatban lévő feladatok, ügyek stb.
- d) az átadásra kerülő eszközök, értékek
- e) az átadó és átvevő észrevétele, véleménye
- f) a jelenlévők aláírása

A jegyzőkönyvet meg kell őrizni.

A pénz-és értékkezelésben résztvevődolgozók, a pénzkezelési szabályzat szerint kötelesek az adott munkakör-átadás átvételi jegyzőkönyvvel történő ideiglenes átadására. A pénz és értékkezelők anyagi felelőssége megköveteli, hogy távollétük esetén az általuk kezelt pénz és érték megfelelően átadásra-átvételre kerüljön. A jegyzőkönyv tartalmát a vonatkozó belső szabályzat határozza meg.

VIII./6. Eljárás az intézmény nevében, az intézmény képviselte

Az intézmény önálló jogi személy, melyet az intézményvezető képvisel, az intézmény nevében érvényes jognyilatkozatot tehet.

Az intézményvezető joga a különböző kötelezettségvállalás, az intézmény számára kötelezettséget jelentő szerződések, megállapodások, fizetési kötelezettséget eredményező dokumentum aláírása.

Az intézmény nevében az intézményvezető, akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy vezető írhat alá.

Szakmai fórumokon az intézményvezető, vagy az általa kijelölt kolléga vesz részt.

Az intézményt érintő kérdésekben, az intézmény nevében az intézményvezető nyilatkozik a médiában. Az intézményvezető tudtával és beleegyezésével nyilatkozhatnak egyes szakmai kérdésekben a beosztott kollégák is. A megtett szóbeli nyilatkozatok tartalmáról a kijelölt kolléga felettesének beszámol, az írott média-megjelenés esetén jóváhagyásra megkéri a cikk tervezetét.

Az intézményben reklámhordozó csak az intézményvezető, szakmai vezetők engedélyével helyezhető ki. Nem lehet olyan reklámot, reklámhordozót kitenni, amely személyiségi, erkölcsi jogokat veszélyeztet, sért.

Tilos kegyeleti jogokat sértő, erőszakra, a személyes vagy a közbiztonság megsértésére, a környezet, a természet károsítására ösztönző anyagokat, kiadványokat közzétenni.

VIII./7. Iratkezelés

Az intézmény a hozzá beérkezett, illetve a helyben keletkezett iratokat, dokumentumokat iktatja.

Az iktatás részletes szabályairól az intézményvezető az iratkezelési szabályzatban rendelkezik.

Az iratkezelés során be kell tartani az iratkezelőknek a személyes adatok, illetve a közérdekű adatok védelmével kapcsolatos előírásokat.

Az intézményi dokumentumok (személyi anyagok, szabályzatok, stb.) kiadása csak az intézményvezető engedélyével történhet átadás-átvételi elismervénnyel.

VIII./8. Adatvédelem, adatkezelés

Az intézmény valamennyi dolgozója számára kötelező az adatvédelmi szabályok betartása.

A vonatkozó jogszabályok alapján az intézményvezető szabályozza a személyes, illetve a közérdekű adatok védelmének rendjét.

Az intézményvezető folyamatosan ellenőrzi, figyelemmel kíséri, hogy az intézményben történő adatkezelés megfelel-e a jogszabályokban, illetve a belső szabályzatokban meghatározott szabályoknak.

VIII./9. Aláírási jogosultság

Az intézmény hatáskörébe tartozó ügyekben az intézményvezető rendelkezik aláírási joggal.

Az intézményvezető távolléte, illetve tartós akadályoztatása esetén az őt helyettesítő személy (ek) gyakorolják a kiadmányozási jogot.

VIII./10. Bélyegzők használata

Valamennyi cégszerű aláírásnál cégbélyegzőt kell használni. A bélyegzőkkel ellátott, cégszerűen aláírt iratok tartalma érvényes kötelezettségvállalást, jogszerzést, jogról való lemondást jelent.

Az intézményben cégbélyegző használatára a következők jogosultak: intézményvezető

Az intézményben használatos valamennyi bélyegzőről, annak lenyomatáról nyilvántartást kell vezetni, amely tartalmazza:

- a) a bevételezés időpontját,
- b) a bélyegző lenyomatát,

- c) a kiadásának időpontját,
- d) a kezelő, az átvevő személy aláírását,
- e) a visszavételezési időpontját,
- f) a visszavevő személy aláírását.

A bélyegzőt csak az a személy kezelheti, aki azt nyilvántartás szerint átvette. A nyilvántartást vezető kötelessége, hogy a bélyegzőt kezelő munkaviszonyának megszűnésével egyidejűleg a bélyegző visszavételre kerüljön.

A cégbélyegző kezelésével írásban megbízott személy felelős azért, hogy a bélyegzőket csak a már szabályosan kiadmányozott iratokra üssék rá, továbbá, hogy a bélyegzők használatával kapcsolatban visszaélés ne történjen.

A bélyegző elvesztése és megsemmisülése esetén az átvevő az észlelést követően azonnal köteles azt jelenteni az intézményvezetőnek.

VIII./11. Az intézményvezetést segítő tanácsadó szervek

Az intézmény működésének fontos feltétele a munkahelyi demokrácia érvényesülése. A szakmai munka és a biztonságos működés szempontjából nélkülözhetetlen a munkavállalók rendszeres tájékoztatása az intézmény működéséről, az eredményekről, a felmerülő hiányosságokról. Szükséges a fenntartó és a munkavállalók véleményét kikérni az intézmény működését érintő fontosabb döntések végrehajtása, módosítása előtt.

Az intézmény működését segítő testületek, szervek és közösségek üléseiről jegyzőkönyv és jelenléti ív készül. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az ülés helyét, időpontját; a jelenléti ív alapján a megjelentek nevét; a tárgyalta napirendi pontokat; a hozott döntéseket; a feladat végrehajtás felelőseit, határidejét.

➤ Éves dolgozói munkaértekezlet

Az intézmény vezetője szükség szerint, de legalább évente egy alkalommal dolgozói munkaértekezletet tart. A munkaértekezletet az intézményvezető hívja össze és vezeti. A munkaértekezletre meg kell hívni az intézmény valamennyi munkavállalóját, és az intézmény fenntartóját. Az értekezleten az intézményvezető beszámol az eltelt időszak munkájáról; a következő időszak munkájáról; az éves munkatervről és annak megvalósításáról.

➤ Szakmai megbeszélés

A Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai támogatása nyújtása keretében:

- a) Legalább havi rendszerességgel esetmegbeszélést tart az ellátási területén működő család-és gyermekjóléti szolgáltatók számára.
- b) Szakmai programjában meghatározott időkeretek között személyes konzultációt biztosít az ellátási területén működő család-és gyermekjóléti szolgálatot nyújtók számára.

➤ **Szupervízió**

A családsegítést és gyermekjóléti szolgálatot végzők számára biztosítani kell a szupervíziót. (15/1998. Nm rendelet 7.§)

IX. Az intézményben érvényes munkarend, nyitva tartás

Munkaidő, vagy nyitvatartási idő után az intézményben tartózkodni csak intézményvezetői engedéllyel lehet.

A munkarendet, nyitvatartási rendet az intézményvezető az ellátási igények és egyéb körülmények változása függvényében módosíthatja. Az ügyfélfogadási rendtől eltérést az intézményvezető az életbe lépés előtt legalább egy héttel korábban közzé kell, hogy tegye az intézményben.

➤ **Munkarend**

Az intézményben dolgozók munkarendjét a jogszabályok betartásával az intézményvezető állapítja meg, és a munkaköri leírásban rögzíti.

➤ **Az intézmény ügyfélfogadási rendje**

<i>hétfőtől - csütörtökig:</i>	$\frac{1}{2}$ 9 – 12, $\frac{1}{2}$ 13 – 15
<i>pénteken</i>	$\frac{1}{2}$ 9 – 12

X. Záró rendelkezések

Az intézmény eredményes és hatékony működéséhez szükséges további rendelkezéseket önálló belső szabályzatok tartalmazzák, melyek az intézmény szervezeti és működési szabályzatának mellékletei.

A mellékletben található szabályzatok-mint intézményvezetői utasítások- jelen SZMSZ változtatása nélkül is módosíthatók amennyiben jogszabályi előírások, vagy az intézmény felelős vezetőjének megítélése ezt szükségessé teszi.

Sellye, 2016. január 15.

Szekeresné Spang Livia
intézményvezető